Ազգ

Azg armenian daily

2 ԱՊՐԻԼ 1996 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 61 (1067)

Վերականգնե՞լ Վարշավյան պայմանագիրը

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՌԴ Պետդումայի փորձագետների խումբը ձեռնամուխ է եղել Վարշավյան պայմանագրի վերականգնումը նախատեսող փաստաթղթի նախագծի մշակմանը ի հակակշիռ Արեւելքում ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման ծրագրերի: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, փաստաթղթի նախագիծն առաջարկում է իրավաբանորեն հաստատել այսպես կոչված սոցիալիստական ճամբարի հետ անկում ապրած Վարշավյան պայմանագրի գոյության փաստը:

Պերեսը մտադիր է հանրաքվե անցկացնել

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 1 ԱՊՐԻԼ, ՆՏ-AFP: Իսրայելի վարչապետ Շիմոն Պերեսը երկուշաբթի օրը հայտարարել է, որ մտադիր է հանրաքվե անցկացնել Իսրայելում նախքան պաղեստինցիների հետ խաղաղության վերջնական պայմանագիր կնքելը: Ընդ որում Պերեսը վկայակոչել է իր նախորդին՝ հանգուցյալ Յիցհակ Ռաբինին, որը խոստացել էր հանրաքվե անցկացնել նախքան Գոլանի բարձունքների մասին Սիրիայի հետ համաձայնագիր կնքելը:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Դեմիրելը քննարկել է ղարաբաղյան հարցը եւ պահանջել չարծարծել Հայոց ցեղասպանության բանաձեւը

Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը Վաշինգտոն կատարած պաշտոնական այցից հետո կիրակի օրը վերադարձավ Անկարա, որտեղ սկսած մայիսի պաշտոնական վերլուծեց ամերիկացի պաշտոնյաների հետ իր ունեցած շփումների արդյունքները: Բնականաբար, թուրքական թերթերն այս օրերին լայնորեն լուսաբանում են այդ կարեւոր այցը, ինչի արձագանքն է մեզ հասցրած ղականին ֆախերով հաղորդում Պոլսում լույս տեսնող «Ժամանակ» օրաթերթը, մասնավորապես հայկական կտրվածքով:

Մոտավորապես 1 ժամ է տեւել Դեմիրելի գլխավորած պատվիրակության հանդիպումը նախագահ Քլինթոնի հետ, որի կողքին, բացի պետքարտուղար Քրիստոֆերից, եղել է նաեւ փոխնախագահ Ալ Գորը: Հանդիպմանը բացի Կիպրոսի, Թուրքիա-Հունաստան հարաբերությունների Հյուսիսային Իրաքում իրական դրության ստեղծմանը վերաբերող հարցերից, կարեւորությամբ քննարկվել է նաեւ հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման խնդիրը: Թուրքիայի նախագահը ամերիկացի իր պաշտոնակից խնդրել է ճնշում բանեցնել Երեւանի վրա, որպեսզի վերջինս սկզբունքային համաձայնության գա հակամարտության կարգավորման համար, որի արդյունքում դրական քայլ կատարելու ղեկավարելով բուն նախագահը խոստացել է բացել Հայաստանի հետ իր երկրի սահմանը:

Դեմիրելը Վաշինգտոնում շփումներ է ունեցել նաեւ Կոնգրեսի ղեկավարների հետ, որոնցից խնդրել է օրակարգ չբերել Հայկական ցեղասպանության բանաձեւը, որը, ըստ իրեն, կարող է վնասական ազդեցություն ունենալ Թուրքիա-Մ. Նահանգներ հարաբերությունների վրա: Այս կապակցությամբ նա հատուկ ջանքեր է թափել Կոնգրեսի ներկայացուցչական պալատի նախագահ Գինգրիչի եւ Սենատում մեծամասնության ղեկավար եւ նախագահական թեկնածու Բոբ Դոուլի մոտ:

Վաշինգտոնում թուրք լրագրողների համար սկսած մամուլի ասուլիսում Դեմիրելը հայ-ադրբեջանական հակամարտության «կարգավորման» հարցով ներկայացրել է իր դիտողությունները, որոնք կարելի է ամփոփել հետեւյալ կերպ. պահպանելով են Հայաստանի եւ Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, լայն ինքնավարություն է տրվելու Լեռնային Ղարաբաղին, որի բնակչության մեծամասնությունը բաղկացած է հայերից, հայերը հետ են քաշվելու իրենց բռնագրաված ադրբեջանական տարածքներից: Բացի այս անհեթեթ առաջարկներից, նա հայտարարել է, որ Երեւան-Բաքու հաշտության առաջնահերթ նպատակն է լինելու «շուրջ 1 միլիոն 400 հազար ադրբեջանցի փախստականների վերադարձը», որպեսզի վերջիններս «մի նոր ծանր եւ չլուծվող զարգացում» կանխեն: Իսկ Անկարայի օդանավակայանում սկսած ասուլիսի ընթացքում Դեմիրելը հայտարարել է, որ «Թուրքիան աշխարհում եւ այս տարածաշրջանում համերաշխության եւ կայունության ազդակ է, շնորհիվ իր խաղաղասիրական արտաքին քաղաքականության», իսկ «հայ-ադրբեջանական հակամարտությունից տուժում է ամբողջ Ասիան»:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ելցինը Չեչնիային առաջարկում է «ճաքերի հաշտությո՞ւն»

«Ճաքերի հաշտություն» արտահայտությունը, ինչպես հայտնի է, պատկանում է Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Շառլ դը Գոլին: Փաստորեն գեներալը 1958 թ. վերջերին հենց այդպիսի հաշտություն էր առաջարկում Ալժիրի անջատողականներին՝ հրապարակայնորեն դրվատելով «մարտերի ժամանակ նրանց ցուցաբերած խիզախությունը»: Սակայն հայտնի է նաեւ, որ ըղձալի «ճաքերի հաշտությունը» չկայացավ: Հենց այն պարզ պատճառով, որ այդ հաշտությունը ենթադրում էր Ֆրանսիայի գերիշխանության պահպանումը Ալժիրում: Պահանջվեց եւս 4 տարի, մինչեւ նույն դը Գոլը, հակառակ իր իսկ մերձավորագույն շրջապատի եւ իրեն 67 տարեկանում, 12-ամյա ընդմիջումից հետո կրկին իշխանության բերած ուժերի տրամադրությունների՝ ճանաչեց Ալժիրի անկախությունը: Նույնը տեղի չի՞ ունենալու, արդյոք, Չեչնիայի պարագայում: Կիրակի, մարտի 31-ին, մոսկովյան հեռուստատեսության ու ռադիոյի բոլոր ծրագրերը եթեր էին հաղորդում Բորիս Ելցինի խոսքը, որը հրապարակում էր Չեչնիայի հակամարտության կարգավորման իր ծրագիրը: Ելցինյան ծրագրի առանցքը մնում էր Ռուսաստանի տարածքային ամբողջականության անվերապահ պահպանման դրույթը:

Նախագահը դա ընդգծեց բազմիցս, այդ առթիվ որեւէ պատրանքի տեղ չթողնելով: Սակայն նա գտնում էր, որ հակամարտությունը հիմնականում վնաս է հասցնում թե՛ Ռուսաստանին, թե՛ չեչեն ժողովրդին, տեղիք է տալիս երկուստեք անիմաստ զոհերի, լարվածություն ու անհանգստություն ստեղծում ոչ միայն ողջ հարակից, այլեւ աշխարհաքաղաքական տարածաշրջանում, ուստի ժամանակն է վճռականապես վերջ դնել պատերազմին: Իբրեւ առաջին քայլ Ելցինը հայտարարեց, որ մարտի 31-ի գիշերվա 00 ժամից դադարեցվում են համապետական զորերի մարտական գործողությունները Չեչնիայում եւ սկսվում է դրանց աստիճանական դուրսբերումը խռովարար հանրապետության տարածքից:

Տես # էջ 5

Ո՞վ է լինելու համատիրության տերը

Տեղական ինքնակառավարման շենքե՞ր

ԱԺ-ի ապրիլի 1-ի նիստում քննարկվեց ոչ թե Հայաստանում ծիծաղի, սրամտելու եւ կատակելու թույլատրելի չափաբաժնի, դրանց օգտագործման պայմանների եւ իրավունքների սահմանները կամ սրամտելու իրավունքում պետական բաժնեմասի չափը կամ ունակությունը, այլ ժամանակակից հնչեղությամբ մի օրենքի նախագիծ՝ Համատիրության մասին: Օրինագծի հեղինակը ԱԺ սոցիալական, առողջապահության եւ բնության պահպանության հարցերի հանձնաժողովն է. «Սույն օրենքը սահմանում է բազմաբնակարանանոց բնակելի շենքերում սեփականատերերի միավորումների՝ համատիրությունների կազմավորման կարգը, իրավասությունները եւ կոչված է կարգավորելու բազմաբնակարանանոց բնակելի շենքերում ընդհանուր սեփականության տիրապետման, օգտագործման եւ տնօրինման ժամանակ առաջացող հարաբերությունները», նշված է օրինագծում: Համատիրության սեփականատեր՝ նշանակում է մեկ կամ մի քանի ֆաղաքացի, իրավաբանական անձ կամ նման կարգավիճակ ունեցող ձեռնարկություն, որը բազմաբնակարանանոց բնակելի շենքում ունի անձնական, ընդհանուր բաժնային սեփականության իրավունք շինության նկատմամբ:

Տես # էջ 2

Լոս Անջելեսում կկառուցվի ցեղասպանության թանգարան

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 1 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Արմինիըն օբսերվեր» թերթի համաձայն, բազմաթիվ երկար ու մանրակրկիտ նախապատրաստություններից հետո, Հայկական ցեղասպանության ոգեկոչման Ամերիկայի թանգարանի վարչական մարմինը հայտարարել է, որ Լոս Անջելեսում ցեղասպանությանը նվիրված թանգարանի կառուցման ծրագիրը պատրաստ է իրագործման:

Այս նոր ծրագիրն իր շուրջն է համախմբել վարչական խորհրդի հանրահայտ պաշտոնատար անձանց, այդ թվում Կալիֆոռնիայի նահանգապետ Փիթ Վիլսոնին, որն այս առթիվ հայտարարել է. «Պետք է աչալուրջ ու հետեւողական լինենք մեր ճիգերում, կանխելու նման անմարդկային արարքների գործադրությունը որեւէ ժողովրդի դեմ: Չափազանց կարեւոր է հնարավորին չափ շատ քչերն իմանալ հայկական ցեղասպանության պատճառների մասին, եւ այս թանգարանը մեզ կօգնի հասնելու այդ նպատակի իրականացմանը»:

Նահանգապետ Վիլսոնի տեսակետին է նաեւ Միացյալ Նահանգների սենատոր եւ թանգարանի վարչական խորհրդի պատվավոր անդամ Փոլ Սայմոնը:

Ծրագրված համալիրի կառույցի հեղինակը հայտնի ճարտարապետ Սարգիս Պալյանոզյանն է, որը հղացել է նաեւ Տեր Զորի հուշակոթողի ճարտարապետական լուծումը:

Ցեղասպանությանը նվիրված համալիրը բաղկացած է լինելու մի շարք բաժիններից: Ոգեկոչման սրահից բացի, այն ունենալու է գրադարան, տեղեկատվական կենտրոն, համաժողովների կենտրոն, արխիվի ցուցասրահ, Հայաստան-Միացյալ Նահանգներ բարեկամության սրահ, գրասեն:

ՀՀ կենտրոնական բանկը թողարկեց նոր հուշադրամներ

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ ԿԲ-ը թողարկել է «Հայոց պետականություն» շարքի հերթական հուշադրամը: 500 դրամ անվանական արժեքով արծաթյա հուշադրամը կշռում է 5 տրոյան ունցիա (155,5 գրամ), տրամագիծն է 63,06 մմ, արծաթի հարգը՝ 999:

Հուշադրամի դիմերեսին պատկերված է ՀՀ զինանշանը, որից ներքեւ գրված է «500 դրամ» եւ թողարկման տարեթիվը՝ «1995»: Դիմերեսը եզրված է «Հայաստանի Հանրապետություն» գրությամբ: Դարձերեսին պատկերված է ՀՀ զինանշանից մի հատվածի դրվագ՝ Արշակունյաց թագավորության զինանշանի մի մասը: Պատկերներն ու գրառումներն ռելիեֆ են: Թողարկվել է 300 հուշադրամ: ՀՀ ԿԲ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից հայտնեցին, որ ՀՀ ԿԲ-ը թողարկել է նաեւ «Շախմատի օլիմպիադա» հուշադրամը՝ շախմատի 32-րդ համաշխարհային օլիմպիադան Երեւանում անցկացնելու կապակցությամբ: 100 դրամ անվանական արժեքով արծաթյա հուշադրամը կշռում է մեկ տրոյան ունցիա (31,1 գրամ), տրամագիծն է 38,00 մմ, արծաթի հարգը՝ 999: Հուշադրամի դիմերեսին պատկերված է ՀՀ զինանշանը, որից ներքեւ «100 դրամ» եւ թողարկման տարեթիվը՝ «1996»: Դիմերեսը եզրված է «Հայաստանի Հանրապետություն» գրությամբ: Դիմերեսին պատկերված է շախմատի 32-րդ համաշխարհային Օլիմպիադայի խորհրդանիշը՝ Արարատ լեռան ֆոնի վրա շախմատի դաշտ: Կենտրոնում «32» թիվն է, որից ներքեւ անգլերեն գրված է «CHESS OLYMPIAD YEREVAN»: Դրան հաջորդում է «96» թիվը եւ շախմատի Երեւանյան օլիմպիադայի թալիսմանը՝ տռազիկը թեւերում առած շախմատ: Դարձերեսը եզրված է կեռազարդով: Պատկերներն ու գրառումներն ռելիեֆ են: Թողարկվելու է մինչեւ 2000 հուշադրամ:

Էլեկտրաէներգիայի սակագինը բարձրանում է, բայց ոչ վերջնական

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: Ապրիլի մեկից հանրապետությունում դարձյալ բարձրացավ էլեկտրաէներգիայի սակագինը, բայց ոչ վերջնական, որովհետեւ դեռեւս չի համապատասխանում միջազգային չափանիշներին: Կառավարության որոշմամբ ստեղծված էլեկտրասակագների հաստատման միջգերատեսչական հանձնաժողովը առաջիկայում եւս «հաշվի առնելով բնակչության եւ ձեռնարկությունների վճարունակությունը», կիրականացնի էլեկտրաէներգիայի սակագնային քաղաքականությունը:

Ակցիզային հարկը «դասարկել» է Բազբաժանենի շուկան

ԱՇՏԱՐԱԿ, 1 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: Բազբաժանենի շուկայում մեծապես նվազել է առեւտրի ծավալը: Շուկայի տնօրեն Գերասիմ Օհանյանը հայտնեց, որ դա հիմնականում պայմանավորված է ակցիզային հարկ մտցնելով: Դրա հետեւանքով այդ տարածով դադարել է «հանրապետություն օղու, ծխախոտի, գարեջրի ներկրումը: Ներմուծվող հիմնական ապրանքատեսակներն են սուրճը, արեւածաղկի սերմը եւ հացահատիկը: Քիչ թե շատ բնականոն առեւտուր է կատարվում երեքշաբթի, չորեքշաբթի օրերին: Շաբաթվա մնացած օրերին շուկան սակավամարդ է:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՀՕՊ-ի միավորված համակարգ ԱՊՀ-ի արեւմտյան սահմանում

1 ԱՊՐԻԼ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: ԱՊՀ երկրների պաշտպանության նախարարները ծրագրում են ձեռնամուխ լինել իրենց հակաօդային համակարգերի ինտեգրացմանը: ԱՊՀ-ի արեւմտյան սահմանում ապրիլի 1-ից սկսել է գործել ՀՕՊ-ի միավորված համակարգ: Այդ մասին հայտնեց ԱՊՀ երկրների ՀՕՊ-ի կոորդինացիոն կոմիտեի փոխնախագահ գեներալ Սաղրեզինը: Մայիսի 1-ից ՀՕՊ-ի ինտեգրացիա է ծրագրվում ԱՊՀ-ի հարավային սահմանում, իսկ հունիսի 1-ից՝ Թուրքիայի հետ սահմանում: Ընդ որում, փոխգործողություն պետք է ծեռք բերվի Վրաստանի ՀՕՊ-ի հետ:

Չեռնոբիլի ատոմակայանը մեծ սպառնալիք

1 ԱՊՐԻԼ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Միջուկային էներգիայի միջազգային գործակալությունը հայտարարեց, որ Ուկրաինայում կառուցված Չեռնոբիլի ատոմակայանը մեծ սպառնալիք է ներկայացնում տարածաշրջանի համար: Այդ մասին գործակալությունը հայտարարեց Վիեննայում գումարված միջուկային էներգետիկայի փորձագետների երօրյա համաժողովում: Գործակալության խոսնակ Դանս Մեյերը հայտարարեց, որ Չեռնոբիլի կայանի ռեակտորներում կարող է հրդեհ բռնկվել, որի հետեւանքով տեղի կունենան պայթյուններ եւ մեծ քանակությամբ ինքնածառագայթվող նյութեր կարտանետվեն մթնոլորտ: Վիեննայի համաժողովի եզրափակիչ հայտարարությունը կհրապարակվի ապրիլի 3-ին:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունը հերքում է

Ի պատասխան մեր նախապես հրատարակած ռեպլիկի. Հայաստանի Հանրապետության նախագահի մամուլի ծառայության ղեկավար Ամասիա Հովհաննիսյանի կողմից ստացել ենք հետեւյալ գրությունը, այն ամբողջությամբ որպես պատասխանական հերքում տպագրելու առաջարկով, ինչը եւ անում ենք հաճույքով: Այնուամենայնիվ, կարծում ենք, հավելյալ մեկնաբանման կարիք է զգում համապատասխան օրենքում նշված «նախնական համաձայնություն» արտահայտությունը: Դիցուք, ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունը մերժած լիներ հավաստագրել մեր կամ որեւէ այլ թերթի ներկայացրած բոլոր լրագրողներին. այդ դեպքում տվյալ թերթը զրկվա՞ծ պիտի լիներ ՀՀ նախագահի նստավայրում առանց այդ էլ դժվար ներկայացվող անցուդարձը լուսաբանելու պատեհությունից: Բացի այդ, մեզ այդպես էլ պարզ չդարձավ, թե այնուամենայնիվ ի՞նչ սկզբունքով է ընդունվում կամ մերժվում լրագրողի հավաստագրության դիմումը: Իսկ ինչ վերաբերում է ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղարին, մենք ուրախ ենք իմանալու, որ նա նման կարգի միջամտություններով չի զբաղվում:

Հարգելի պարոն Ավետիքյան. Ձեր թերթի մարտի 30-ի համարում տպագրված «Հայաստանն ընտրո՞ւմ, թե՞ հավաստագրում» ռեպլիկի կապակցությամբ հայտնում եմ հետեւյալը.

ա) ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունում լրագրողների հավաստագրության հարցով զբաղվել եւ զբաղվում է ոչ թե ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղարը, այլ մամուլի ծառայությունը:

բ) Ըստ մամուլի եւ զանգվածային լրատվության միջոցների մասին ՀՀ օրենքի 29 հոդվածի, «Զանգվածային լրատվության միջոցները, նախնական համաձայնությամբ, կարող են իրենց լրագրողին հավաստագրել պետական եւ հասարակական կազմակերպություններում»: Այսինքն, օրենքն ամրագրում է նախնական համաձայնության անհրաժեշտությունը, ինչը եւ կազմում է հավաստագրման էությունը:

ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունը գործել է հենց ըստ այդ պահանջի:

գ) Լրագրողների հավաստագրման մասին ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայության հայտարարությունում որեւէ խոսք չի եղել հավաստագրվելիք լրագրողների որոշակի թվի վերաբերյալ:

Հուսով եմ, որ «Ազգ» թերթի խմբագրությունը մեկ անգամ եւս ուշադրությամբ կընթերցի Մամուլի եւ զանգվածային լրատվության միջոցների մասին ՀՀ օրենքը՝ հետագայում նման թյուրիմացություններից եւ կասկածամտությունից խուսափելու, ինչպես նաեւ մամուլի մասին օրենքով վերապահված իրավունքների եւ պարտականությունների վերաբերյալ ճշգրիտ պատկերացում ունենալու համար:

Ընդունելության քննությունների հանձնաժողովների ձեւավորման կարգը

Ի պատասխան մեր տպագրածի. ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության լրատվական ծառայության պետ Արմինե Օհանյանը հետեւյալն է հղել մեր թերթին, միաժամանակ խնդրելով մեր ընթերցողներին, որ հանդես գան առաջարկություններով ու դիտողություններով, որոնք կքննարկվեն առաջիկա ընդունելության քննությունների հանձնաժողովների ձեւավորման ժամանակ:

Ձեր թերթի մարտի 29-ի «Մի խոսեցեք, աստված սիրեք» հոդվածի կապակցությամբ հայտնում ենք, որ կրթության եւ գիտության նախարարությունն իր կոլեգիայի առաջիկա նիստերից մեկում քննության առարկա կդարձնի բարձրագույն կրթության համակարգում տեղ գտած անցանկալի երեւույթները: Հոդվածի առնչությամբ ուզում ենք Ձեր ուշադրությունը հրավիրել հետեւյալ փաստի վրա. ընդունելության քննությունների հանձնաժողովները ձեւավորվում են համաձայն յուրաքանչյուր տարվա ՀՀ բուհերի ընդունելության կանոնակարգի: Համաձայն այդ կանոնակարգի, բուհերը, գիտահետազոտական հիմնարկները, ՀՀ լուսավորության նախկին նախարարությունը, ըստ նախապես սահմանված չափաքանակի, ներկայացնում են առարկայական քննական հանձնաժողովների անդամների թեկնածուների ցուցակները: Յուրաքանչյուր հանձնաժողովի անդամների թեկնածուների ընդհանուր թիվը պետք է լինի հանձնաժողովի վերջնական կազմի անդամների թվի եռապատիկի սահմաններում: Առարկայական հանձնաժողովների նախագահի թեկնածությունը՝ ներկայացված նախարարության համապատասխան վարչության կողմից ընդհանուր ցուցակից, մեկ անգամ եւս համաձայնեցվում է թեկնածություն ներկայացրած կազմակերպության հետ: Նախագահի թեկնածությունը հանրապետական ընդունող հանձնաժողովի (կազմի մեջ մտնում են բոլոր բուհերի ռեկտորները) երաշխավորությամբ հաստատվում է նախարարության կոլեգիայի նիստում եւ հրամանագրվում: Առարկայական քննական հանձնաժողովների կազմերը նախօրոք ներկայացված ցուցակներից հաստատում է հանրապետական ընդունող հանձնաժողովը: Այսպիսով, հանձնաժողովի եւ ոչ մի անդամ չի ներկայացվում նախարարության կողմից, բոլոր անդամներն ընտրվում են նախօրոք, առաջին հերթին բուհերի ռեկտորների եւ մյուս կազմակերպությունների ղեկավարության ներկայացրած ցուցակներից:

Վանաձոր. Մարզպետարանի խորհրդի անդրանիկ նիստը

Անցած շաբաթ օրը Վանաձորի երաժշտական ուսումնարանում տեղի ունեցավ Լոռու մարզխորհրդի անդրանիկ նիստը՝ քաղաքային եւ գյուղական համայնքների ղեկավարների մասնակցությամբ: Ելույթ ունեցավ Լոռու մարզպետ Հովհաննես Մաշինյանը: Նա մանրամասն տեղեկացրեց, որ մարզպետարանը կունենա 197 աշխատող, 22 բաժիններ, որոնցից 6-ը կաշխատեն քարտուղարության, իսկ 16-ը մարզպետի տեղակալի ղեկավարության ներքո: Ելույթ ունեցան նաեւ Ախթալայի եւ Ալավերդու քաղաքապետերը, Մեծ Պարնիի գյուղապետը, Ագրոմատակարարման եւ «Բերրիություն» հանրապետական միավորումների գլխավոր տնօրեններն ու այլք: Նիստի ժամանակ քննարկվեցին օրախնդիր հարցեր, արվեցին գործնական առաջարկներ: Վերջում ավելացնենք, որ արդեն բացի մարզպետի տեղակալից ու մարզպետարանի քարտուղարից, նշանակված են 15 բաժինների վարիչներ, որոնց մի մասը նախկին քաղգործկոմի բաժինների վարիչներ են եղել:

[illegible]

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

«Տեր-Պետրոսյանի արժանի մրցակիցը Սերգեյ Բադալյանն է»

Ասում են կոմունիստները եւ պատրաստվում ընտրապայքարի

Խորհրդարանում առկա ուժերի հարաբերակցությունը եւ ՀՀ նախագահի ընտրությունների մասին օրենքում փոփոխություններ՝ մտցնելու կոմունիստական տարբերակի տապալումը ԱԺ-ում Հայաստանի Կոմկուսին բերել էր այն համոզման, որ այլեւս խորհրդարանական գործունեությամբ անհնար է որեւէ լուրջ փոփոխություն կատարել, ուստի անհրաժեշտ է պայքարը տեղափոխել արտախորհրդարանական պայքար՝ ժողովրդական լայն զանգվածներին մամուլի միջոցով տեղյակ պահելու այն ծրագրերին, որոնք Կոմկուսը պատրաստվում է իրականացնել նախընտրական պայքարի ընթացքում: Ուստի Կոմկուսի պատգամավորական խմբակցության հրավիրած մամուլի ասուլիսում հիմնականում խոսվեց ՀՀ նախագահի ընտրությունների մասին ներկա օրենքի թերությունների եւ կոմունիստների առաջիկա անելիքների մասին: Նախ, իրավաբան պատգամավոր Խաչատրյանը, որը նաեւ նախագծի հեղինակն էր, նշեց, թե իրենք համաձայն չեն ընտրական հանձնաժողովների ձեւավորման համակարգի հետ եւ դեմ դուրս եկավ համայնքային հանձնաժողովների գոյությանը, որոնք, ըստ նրա, ստեղծվել են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին կեղծիքներից զերծ պահելու համար: Հիմնական շեշտը դրվեց ընտրական հանձնաժողովները կազմավորելու սկզբունքի վրա, որն, ըստ էության, արդեն իսկ կրկնում է խորհրդարանական ընտրությունների սխալները, երբ ԿԸՀ-ի անդամների ճնշող մեծամասնությամբ այս կամ այն թեկնածուին հաստատելու կամ զրկելու են ընտրապայքարին մասնակցելուց: Ու թեեւ ասուլիսի սկզբում չնշվեց, թե այնուամենայնիվ ո՞վ է լինելու Կոմկուսի թեկնածուն, բայց վերջում պատգամավոր Վազգեն Սաֆարյանը այլեւս չհամբերեց եւ հայտարարեց, որ եւ՝ ղեկավարում եւ մայիս ամսին կայանալիք արտահերթ 32-րդ համագումարում առաջադրվելու է ՀԿԿ առաջին քարտուղար Սերգեյ Բադալյանի թեկնածությունը: Ի դեպ, այս վերջնական բացահայտումը ինչպես ի պատասխան այն հարցի, թե ՀՀՇ-ն ներկայացնում է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը՝ հաստատելով, որ վերջինս իրեն հավասար մրցակից չունի: Բայց անակնկալներ չեղան: Ասուլիսին ներկա, ԱԻՄԿ-ից պատգամավոր Ներսես Զեյնալվանդյանը իր հերթին արժանի թեկնածու համարեց Պարույր Հայրիկյանին: Այնուհետեւ նշվեց, որ հայ ազգը արժանի զավակներ շատ ունի, եւ ամոթ կլիներ, երբ սահմանափակվեին միայն Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի անձով: Մտահոգությունը այն էր, որ բացի օրենքի անկատարությունից, նախագահության թեկնածուները մեկնարկային տարբեր հնարավորություններ ունեն:

Ընդ որում, ընդդիմադիր ուժերը, անկախ նրանից՝ աջ են, թե ձախ, ինչպես Կոմկուսն ու ԱԻՄ-ը, սկսել են նախընտրական խորհրդակցություններ եւ պատրաստ են համագործակցել: Սակայն, ինչպես երեւաց ելույթ ունեցողների հաստատակամությունից, գոնե Կոմկուսն ու ԱԻՄ-ը ընտրությունների կգնան առանձին-առանձին: Ու թեեւ Սերգեյ Բադալյանը նշեց, որ իրենք կպաշտպանեն միայն երկրորդ փուլ դուրս եկած ընդդիմության ներկայացուցչին, բայց փոխարենը, անհավանական է թվում այն իրողությունը, երբ առհմ, ԱԻՄ-ը իր ձայնը տա կոմունիստ թեկնածուին: Ի դեպ, հավանություն կարող է առաջանալ նաեւ առաջին դեպքում, մանավանդ երբ նկատի ունենանք Պարույր Հայրիկյանի այն հայտարարությունները, որ ՀՀ նախագահն իր ծրագրերն է իրականացնում: Սերգեյ Բադալյանը տվյալ դեպքում այն կարծիքին է, որ Հայրիկյանը գաղափարների օգտագործումը նկատի ունի:

«Երբ մի քիչ հասկանան, նրանք մեր՝ կոմունիստների գաղափարներն էլ կօգտագործեն», ավելացրեց Սերգեյ Բադալյանը: Մյուս կողմից, թեեւ հայ կոմունիստները իրենց քաղաքական պայքարի արդյունքները ուղղակիորեն չեն կապում ՌԴ նախագահի ընտրությունների հետ, բայց համոզված են, որ դրանք «ոչ միայն մեզ են վերաբերում, այլ ողջ աշխարհին»: «Փոքր ԱՊՀ»-ի հարցում Սերգեյ Բադալյանը կողմնակից է իր գործընկեր Զյուգանովի այն կարծիքին, որ կոմունիստները միշտ էլ հավատարիմ են եղել ինտերնացիոնալ գաղափարին: Հայաստանն, ըստ նրա, այս հարցում այլընտրանք չունի: Իսկ ինչպիսին է լինելու հայ ընտրողի այլընտրանքը: Այս հարցին թերեւս ավելի հեշտ կլիներ պատասխանել, եթե չլինեին արտաքին գործոնները: Համենայն դեպս, խուսելով ժողովրդավարական վերափոխումներից, ոչ հները, ոչ էլ նորերը բավականաչափ երաշխիքներ չեն տալիս. նորերն իրենց ներկա գործունեությամբ, հները՝ իրենց ծրագրերի անհստակությամբ:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ո՞վ է լինելու համատիրության տերը

Տեղական ինքնակառավարվող շենքե՞ր

Սկիզբը էջ 1

Օրենքի նախագծում սահմանված են նաեւ համատիրությունների հողամասերի հատկացումը եւ օգտագործումը, համատիրություն հիմնադրելու պայմանները, գրանցումը, համատիրության անդամի իրավունքներն ու պարտականությունները եւ այլ հարցեր:

Սույն օրինագիծը բուռն առարկությունների արժանացավ ԱԺ-ում: Խոսելով Հարությունյանը նշեց, որ «համատիրությունը պետք է ձեւավորվի կամավորության սկզբունքներով», սակայն, ըստ նրա, այդ սկզբունքն օրինագծում չի ամրագրված: Նա միաժամանակ ավելացրեց, որ համատիրությունը տեղական ինքնակառավարման անհրաժեշտ մակարդակ է, բայց այդ ինքնակառավարման մեխանիզմները եւս չեն ամրագրված: «Բազմաթիվ հարցեր չլուծված են մնում», ընդգծեց պրն. Հարությունյանը:

Գեղամ Ղարիբջանյանը նշեց, որ համատիրությունների ստեղծումը առաջարկել է համայնքների վերածվող երջանկահիշյալների չինովնիկների ղեկավարությունը: Նա առաջարկեց, որ համատիրության տարածքում գտնվող առեւտրական օֆիսները, տնտեսավարողները հարկ վճարեն համատիրությանը, որի տերը պետք է լինեն բնակիչները:

Արթուր Բաղդասարյանը նշեց, որ շենքեր կան, որոնց բնակիչները 80 տոկոսով թոշակառուներ են: Նա եւս ընդգծեց, որ համատիրության կազմավորման մեջ կամավորության սկզբունքը խախտվել է: Նա առաջարկեց վերհիշել, թե կոոպերատիվ շենքերի փորձը ի՞նչ եզրակացությունների հիմք է տվել:

Արմեն Մարտիրոսյանն էլ իր հերթին նշեց, որ օրինագիծն ընդունելուց առաջ դեռ պետք է որոշել, թե ի՞նչ խնդիր ենք լուծելու: «Երբ լուծելու ենք շենքերի պահպանության խնդիրը, ապա այդ հնարավորությունը եւս այդ օրենքով չկա», ավելացրեց պրն. Մարտիրոսյանը: Թե՛ նա, թե՛ մյուս ելույթ ունեցողները ընդգծում էին, որ պետության պարտավորությունը բնակելի շենքերի նկատմամբ չի երեւում:

Այսպիսի առարկություններով էլ ԱԺ-ի երեկվա նիստն ավարտվեց: Այսօր ապրիլի 2-ին, սպասվում են խմբակցությունների եւ խմբերի ներկայացուցիչների ելույթները քննարկվող օրինագծի հանդեպ:

ՆԱԻՐԱ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Ցավակցություն

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը եւ «Ազգ» օրաթերթի խմբագրությունը խորապես ցավակցում են պրոֆ. Վարդգես Ցոլակի Գնունուն իր սիրելի մոր

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆԻ

մահվան կապակցությամբ:

Հանգուցյալի թաղումը տեղի կունենա այսօր, ապրիլի 2-ին, ժամը 14-ին, Գրիբոյեդովի 5/ա, բնակարան 6 հասցեից:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԿԻՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ատաղձները ՊՈՂԵԼ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքերը
«Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

ՄՈՍԿՎԱ

«Հայ քրեականների նկատմամբ կրկնակի անողոք եմ»

Գառնիկ Ոսկանյան: Պրոֆեսիոնալ իրավաբան, տնտեսագետ: Միլիցիայի փոխգնդապետ: Բաժանմունքի պետ է Մոսկվայի ներքին գործերի գլխավոր վարչության կազմակերպված հանցագործությունների ռեգիոնալ վարչության էթնիկական հանցախմբերի բաժնում: Ոչ պաշտոնական շփման ժամանակ կիրթ է ու զգացմունքային, աշխատանքում՝ խիստ և անկաշառ: Մոսկվայի հայերի շրջանում այն կարծիքն է ստեղծվել, որ նա, աշխատելով Ռուսաստանի ներքին գործերի մարմիններում, կատարում է Հայաստանի ղեկավարության, մասնավորապես ՀՀ ՆԳ նախարար Վանո Սիրադեղյանի առաջադրանքները (կամ՝ ցուցումները):

– Դրանք հերյուրանքներ են, որ տարածում են իմ թշնամիները,– վրդովմունքով ասում է Ոսկանյանը:– Ես պատիվ եմ ունեցել ծառայողաբար իմ կողմից խորապես հարգված Հայաստանի նախագահի հետ, Սիրադեղյանի հետ կյանքում հանդիպել եմ միայն մեկ անգամ 10-15 րոպեով: Ընդ որում, երբ մարդիկ նկատի ունեն Զիլավյանի գործը, ապա Սիրադեղյանը բառ անգամ չասաց նրա մասին: Ավելին, այն տպավորությունն ստեղծվեց, որ նա իր արժանապատվությունից ցածր է համարում խոսել Զիլավյանի մասին:

– Դա իրոք այդպես է, նա մեկ անգամ չէ նրան անվանել ոչնչություն:

– Թերևս նա իրավացի է:

– Լավ, այդ խոսակցությանը փոքր-ինչ ուշ կանդրադառնանք: **Խոսենք, պրն Ոսկանյան, ձեր պրոֆեսիոնալ հետաքրքրությունների շուրջ: Ինչո՞ւ է Մոսկվայում ստեղծվել էթնիկական քրեական խմբավորումների դեմ պայքարի հատուկ ստորաբաժանում: Չէ՞ որ ասում են, թե հանցագործը ազգություն չունի:**

– Սկզբունքորեն հանցագործն իրոք «ինտերնացիոնալիստ» է, ինչ տարբերություն ում կթալանի կամ կսպանի: Բայց այդ հարցում կան որոշ նրբերանգներ: Բանն այն է, որ Անդրկովկասում և Հյուսիսային Կովկասի հանրապետություններում տեղի ունեցած քաղաքական-տնտեսական աղետներից հետո մարդկանց հոսք սկսվեց դեպի Մոսկվա այս կամ այն ձևով նյութական վիճակը շտկելու հույսով: Դրանց մեջ զգալի թիվ էին կազմում գործարար մարդիկ և քրեական տարրերը: Նրանց մայրաքաղաքը գրավում է գործունեության մասշտաբներով, որոնցից նրանք զրկվել էին իրենց հայրենիքում: Դրա հետևանքով Մոսկվայում կազմավորվեցին յուրօրինակ ազգային ընկերակցություններ, որոնց շրջանակներում առաջացան կանխագուշակելի հարաբերություններ քրեականների ու ունևորների միջև: Մեզ մոտ սկսեցին գալ հայեր, վրացիներ, ադրբեջանցիներ, որոնք բողոքում էին իրենց իսկ հայրենակիցների՝ քրեականների, ռեկետիրների, շորթողների կողմից գործադրվող բռնություններից:

Վիճակագրությունը ցույց է տալիս, որ այդ ժողովուրդներն իրենց հանցագործությունների 80 տոկոսը կատարում են հենց իրենց հայրենակիցների շրջանում: Այն ժամանակ էլ անհրաժեշտություն առաջացավ հատուկ զբաղվել հանցագործությունների նման «ազգային» ուղղություններով, որպեսզի փրկենք այդ դժբախտ մարդկանց: Դա բնավ էլ պայքար չէ այդ ժողովուրդների դեմ, ինչպես ներկայացնում են ոմանք:

– **Այդ խմբավորումները ինչ-որ բանով տարբերվո՞ւմ են, ասենք, տեղայիններից:**

– Այդ ավազակախմբերի անդամները մոսկվացիներ չեն, հիմնականում միատարր են ազգային առումով, գործում են բավականին համարձակ ու դաժանորեն: Նրանք դյուրությամբ են ինֆորմացիա հայթայթում իրենց համայնքի շրջանում: Երբ սկզբում այդ խմբավորումները գործում էին հանպատրաստից, կարգին, ապա հիմա ամեն ինչ արվում է կազմակերպված, նախապես մշակված ձևով (որտեղ, ինչպես, ինչքան և այլն): Տուժողները վախենում են և հաճախ չեն հայտարարում դեպքերի մասին, ընդ որում ոչ միայն իրենց հասցեին, այլև, ասենք, Հայաստանի կամ Վրաստանի իրենց մեծավորների ու բարեկամների հասցեին: Իսկ դա հանցագործների արսենալն է:

– **Իսկ ինչպե՞ս են իրար նկատմամբ տրամադրված կովկասյան խմբավորումները:**

– Ընդհանուր առմամբ «հարգալից են», առանձնապես ձեռք չեն տալիս միմյանց: Համենայնդեպս մեզ հայտնի չեն նրանց միջև խոշոր ընդհարումների փաստեր: Ավելին, դրանց «վերնախավերը» ընկերական հարաբերությունների մեջ են և հաճախ պայմանավորվելով, միջնորդներ են հանդես գալիս այս կամ այն միջավայրում և հետո առաջարկում «բարերարի» իրենց «ծառայությունները», անշուշտ, մեծ վարձի դիմաց: Կոնֆլիկտներ ավելի շատ նկատվում են ազգային կլանների միջև:

– **Եկեք, պրն Ոսկանյան, կանգ առնենք մեր «հայրենական» հանցախմբերի մասին: Ես պատկերացնում եմ, ինչ զգացումներ եք ապրում, երբ այստեղ ընդհարվում եք հայ հանցագործների ու նրանց զոհերի հետ:**

– Ինձ երբեմն հանդիմանում են, թե Ոսկանյանը, իբր, չի սիրում հայերին և գործում է նրանց դեմ: Երբեմն բանը նույնիսկ զավեշտի է հասնում: Քանի որ «օրենքով գողերը» մեծամասամբ վրացիներ ու հայեր են, ապա վերջիններս ինձ մեղադրում են, որ ես իմ գործողություններով կարող եմ խախտել թվական հավասարակշռությունը ի վնաս հայերի: Բայց հենց իմ ժողովրդի նկատմամբ սերն է ինձ դարձնում անզիջում և հավատացեք, ուրիշ ճանապարհ չունեմ: Հայ ավազակների նկատմամբ ես կրկնակի անողոք եմ, որովհետև ես ամաչում եմ նրանց չարագործությունների համար, ես զզվում եմ նրանցից:

– **Գուցե որոշ պատմական տվյալներ բերեիք նրանց «քաջագործությունների» մասին:**

– Խնդրեմ: Մոսկվայի ներքին գործերի գլխավոր վարչության տվյալներով 1995 թ. հայերը Մոսկվայում կատարել են հետևյալ հանցագործությունները. տարադրամի ապօրինի գործարք՝ 20, դիտավորյալ սպանություն՝ 2, մարմնական ծանր վնասվածք՝ 2, գողություն՝ 43, կողոպուտ՝ 17, ավազակություն՝ 25, բռնաբարում՝ 2, ապօրինի զենք պահել՝ 14, թմրամիջոցների ապօրինի պահում՝ 28, այլ հանցագործություններ՝ 105, ընդամենը՝ 258:

1994-1995 թթ. հանցագործությունների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ հայազգի «օրենքով գողերի», «հեղինակությունների», կազմակերպված հանցախմբերի ղեկավարների միջև տեղի է ունենում Մոսկվայում ազդեցության ոլորտների վերաբաժանում, պայքար լիդերության համար, ինչի մասին են վկայում այդ խմբավորումների միջև զինված ընդհարումների թվաքանակի աճը, ինչպես նաև մի շարք «օրենքով գողերի», հեղինակությունների պատվիրված սպանությունները:

Բավարարվենք այսքանով: Ինձ համար տհաճ է խոսել այս թեմայով: Գուցե մենք ամենավատը չենք, բայց բնավ էլ հրեշտակ չենք:

Ես կարող եմ միանշանակ ասել, որ կովկասցիները, այդ թվում նաև հայերը, լրիվ կորցրել են չափի ու սահմանը: Մենք մեզ երևակայում ենք որպես զարմանահրաշ հյուրասեր ժողովուրդ: Մինչդեռ այստեղ Մոսկվայում և ամբողջությամբ վերցրած Ռուսաստանում մեր ժամանակի կովկասցիները խախտում են հյուրընկալության տարրական կանոնները, գինովցած չարաշահելով տեղացիների համբերությունը: Փորձեք [illegible] որպես հյուր այդպես պահել իրենց Երևանում, Թբիլիսիում, Բաքվում...

– **Պրն Ոսկանյան, ձեզ համարում են Ս. Զիլավյանի գերեզմանափորը: Այդ մարդը շուքով սկսեց իր գործունեությունը Մոսկվայում, բայց ձեր ջանքերի շնորհիվ հայտնվեց բանտում: Այստեղ էլ չկա՞ «Երևանի ձեռքը»:**

– Ոչ, իհարկե: Դա զուտ քրեական գործ է և բացարձակապես կապ չունի քաղաքականության հետ:

– **Բայց չէ՞ որ Զիլավյանի հետ անախորժություններ սկսվեցին, երբ նա որոշ հայտարարություններ արեց Հայաստանի նախագահ դառնալու իր հավակնությունների մասին: Ես այս հարցով ձեզ [illegible] դրդում եմ ջրի երես հանելու ճշմարտությունը և վերջ տալու այն ամեն տեսակ ասեկոսեներին, որ, իբր, գլխավոր գործող անձինք, ինչպես վերը հիշատակեցինք, եղել են Երևանից, իսկ դուք նրանց ձեռքին գործիք եք ծառայել:**

– Ականջիս հասել են նման խոսակցություններ, և դրանց կպատասխանեմ հետևյալ կերպ: Ես Ռուսաստանի ՆԳՆ-ի հաստիքային աշխատող եմ, և ոչ թե Հայաստանի ՆԳՆ-ի ներկայացուցիչ: Ես ոչ մեկից չեմ վախենում, հակառակ դեպքում չէի նստի այս աթոռին և չէի զբաղվի իմ սիրած գործով: Ես պայքարել եմ Զիլավյանի դեմ ոչ թե որպես քաղաքական գործչի (ծիծաղելի է նույնիսկ նրան պատկերացնել Հայաստանի ղեկավարի պաշտոնում), այլ որպես Մոսկվայի հայ քրեական աշխարհի ամենանշանակալի ներկայացուցչի, որպես քրեական «հեղինակության»: Նորից եմ ասում՝ քաղաքականությամբ երբեք չեմ զբաղվել ու չեմ զբաղվում: Զիլավյանը մեր տեսադաշտում հայտնվեց սկսած 1991 թվականից: Արդեն Տաշքենդում նա զբաղվել էր բռ-ռաքիզնեսի առևտրով, խոշոր չափերի հասնող չարաշահումներով, ասենք Մոսկվայում էլ նա չէր կարող «ազնիվ» [illegible] փող [illegible]: Այդ ամենը խարդախության, խաբեբայության, մեքենայությունների, հանցագործությունների հետևանք է: Չէ՞ որ սկզբում նրա մութ գործերի վերաբերյալ զեկույցները ոչ թե իմ բաժանմունք էին հասնում, այլ դրվում էին իմ անմիջական ղեկավարի՝ բնավ էլ ոչ հայ փոխգնդապետ Միխայիլ Սունցովի սեղանին: Բարեգործությո՞ւն, օգնությո՞ւն Հայաստանին՝ այդ ամենը փուչ է, խաբեություն:

– **Ձեր կարծիքով նման մարդկանց համար հայրենասիրությո՞ւնն էլ է մութ գործ:**

– Ես նույնիսկ կոնկրետ օրինակ կբերեմ: Նրա հանցակիցներից մեկի մոտ կառավարվող ինքնաշեն ռումբ հայտնաբերեցինք: Նա մեզ սկսեց համոզել, որ դա իրենք պատրաստել են Ղարաբաղի համար: Ի՞նչ հայեր են: Մինչդեռ պայթուցիչ սարքը կարելի էր կառավարել ընդամենը 50 մետր հեռավորությունից: Կարելի էր ենթադրել, թե ում համար էր այն նախատեսված: Ի դեպ, ջիլավյանականներն իրենց համար առաջին բոսսին համարում էին ոչ թե Հայաստանի նախագահին, այլ Վանո Սիրադեղյանին: Եվ առհասարակ գիտե՞ն մեր խաբված հայերը, որ պրն Զիլավյանը երեք վիլլա ունի Իսպանիայում, հարյուրամյա հաշիվներ Իսրայելի, ԱՄՆ-ի բանկերում և հսկայական չափերի հասնող պարտքեր, որ նա խոստացել է վերադարձնել հայ ժողովրդի կանչով մեր հանրապետության նախագահ դառնալուց հետո: Ապշեցնում է ազնիվ մարդկանց զգացմունքների հետ խաղալը և նրանց ճարպկորեն ու նենգորեն օգտագործելու Զիլավյանի ունակությունը:

– **Ինչ է ստացվում, պրն Ոսկանյան: Կարծես քիչ է, որ մեզ այստեղ չեն համակրում, պարզվում է, որ մենք ինքներս էլ առանձնապես չենք սիրում իրար: Ինչո՞ւ այդպես:**

– Ես քաղաքագետ չեմ, ես գործի մարդ եմ: Գիտեմ, որ խոսքով մեկ պատժեմ այն հային, որը «հարկ» է պահանջում փողոցում ծխախոտ վաճառող խեղճուկրակ հայ գաղթականից, որ [illegible], և նման [illegible]: Հենց այդպիսի վայ-հայերի պատճառով է Ռուսաստանում հասարակական կարծիքը տրամադրվել մեր դեմ, հենց նմանների պատճառով մեր օրինապահ հայաստանցի հայրենակիցները կարող են զրկվել այստեղ ազնիվ աշխատանքով իրենց ու ընտանիքների համար մի կտոր հաց վաստակելու հնարավորությունից:

Ուզում եմ հույս հայտնել, որ այսուհետև Մոսկվայի հայ համայնքի լիդերի հեռախոսագրքույկում տեղ կգտնեն միայն հարգարժան մարդկանց հեռախոսները, և ոչ թե ավազակների ու քրեականների, ինչպես Զիլավյանի մոտ:

Զրուցագրությունը վարեց
ՌՈՒԲԵՆ ՉԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՍԱՐԴԱՄԻՐԱԿԱՆ

46 մլն. 750 հազար դրամ Օշական կենտրոնին

Մարտի 30-ին կառավարական ընդունելությունների տանը տեղի ունեցավ «Օշականի մանկական վերականգնողական կենտրոն» ծրագրի շնորհանդեսը, որի նախաձեռնողը ՀՀ առաջին տիկին Լյուդմիլա Տեր-Պետրոսյանն էր՝ ՀՀ առողջապահության նախարարության և Կանանց համահայկական միության հետ համագործակցաբար:

Շնորհանդեսի առաջին մասում հրավիրյալներին ներկայացվեց «Օշական» մանկական վերականգնողական կենտրոն» ծրագրի էությունը: «Օշական» մանկական վերականգնողական կենտրոնը շահագործման է հանձնվել 87 թվականին, սակայն ընդամենը մեկ տարի է գործել: Այն նախատեսված է ֆիզիկական արատներ ունեցող երեխաների համար, որոնց թիվը, Արա Բաբլոյանի ներկայացրած տվյալներով, փոքր չէ մեր հանրապետությունում՝ 10 հազարից ավելին կեցվածքի շեղումներ ունեն, 500-ից ավելին տառապում են տարբեր աստիճանի սկոլիոզներով: «Օշական» կենտրոնի վերակենդանացման ծրագիրը մեկ տարի առաջ մշակվել է հայ-ֆրանսիական «Յումաֆ» կազմակերպության, առողջապահության նախարարության և Լյուդմիլա Տեր-Պետրոսյանի նախաձեռնությամբ: Անցնող տարում կառուցվել և կահավորվել է կենտրոնի մասնաշենքերից մեկը՝ 1440 քմ տարածությամբ երկհարկանի ննջարանը, 1000 քմ բուժական մասնաշենքի տանիքը, անցկացվել է նաև 630 մ երկարությամբ ջրագիծ: Բժշկական սարքավորումները «Յումաֆի» նվերն է վերականգնողական կենտրոնին: 95 թ. հուլիսի 1-ին կենտրոնում բուժման են վերցվել առաջին 56 երեխաները: Սակայն, ինչպես ներկաներին տեղեկացրեց «Օշական» մանկական վերականգնողական կենտրոնի տնօրեն Լյուդմիլա Իսկանդարյանը, կենտրոնի հզորությունը շատ սահմանափակ է և անհրաժեշտ է ընդլայնել նյութատեխնիկական բազան, այսինքն՝ վերակառուցել մյուս մասնաշենքերը, սպորտային համալիրը, ընդլայնել կենտրոնի լաբորատոր-ախտորոշիչ գործունեությունը:

Ներկայացված ծրագիրն իրագործելու համար անհրաժեշտ էր հրավիրյալների օժանդակությունը՝ Ազգային ժողովի պատգամավորներ, որոնք միաժամանակ նաև արդյունաբերության, առողջապահության, առևտրի ոլորտի կազմակերպիչներ են, գործարարներ, հանրապետությունում հավատարմագրված օտարերկրյա դիվանագետներ, նախարարներ, հասարակական գործիչներ: ԱԺ պատգամավոր Մարգարիտա Վարդանյանը տեղեկացրեց, որ ծրագրին արձագանքել են նաև հրավիրյալների շրջանակից դուրս գտնվող այլ գործարարներ: Շնորհանդեսի ընթացքում Արա Բաբլոյանը հայտարարեց, որ առողջապահության նախարարությունը 6 մլն դրամ է հատկացնում վերականգնողական կենտրոնի տանիքի վերանորոգման և այլ աշխատանքների համար: Յումանիտար օգնության կենտրոնական հանձնաժողովի բյուջեի հաշվից պրն. Ռ. Բագոյանը հատկացրեց 10 մլն. դրամ: Ներսես արքեպիսկոպոս Պոզապալյանը ծրագրի հեղինակներին փոխանցելով Վեհափառ Հայրապետի օրհնությունը, հայտնեց, թե Ճինիշյան հիշատակի ֆոնդը ընդառաջել է կաթողիկոսության դիմումին՝ ծրագրին հատկացնելով 25 հազար դոլար: «Արմենբանկը» հատկացրել է «Երազ» մակնիշի ավտոմեքենա, հեռուստացույց և այլն, «Ոսկերչական» գործարանի տնօրեն Վաչագան Հարոյանն ու շինանյութերի գործարանի տնօրենը բարեգործական օգնություն են խոստացել:

Շնորհանդեսը շարունակվեց երկրորդ սրահում, ուր ի պատիվ հյուրերի, տեղի ունեցավ համերգային մասն ու հյուրասիրությունը: Երեկոյի ավարտին ԱԺ պատգամավոր Յոհանես Յակոբյանը հայտարարեց հանգանակության արդյունքները՝ 46 մլն 750 հազար դրամ, որը կփոխանցվի 361504 հաշվեհամարին: Տեղեկացվեց, որ հավաքված գումարը, թվարկված խոստումների հետ միասին բավարար է ծրագիրն իրագործելու համար:

Լյուդմիլա Տեր-Պետրոսյանը մինչ հանգանակությունը հայտնեց, թե վերջին հինգ տարիներին օգնության խնդրանքով առաջին անգամ է դիմում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներին: Վերհիշեց երեք տարի առաջ Նյու Յորքում մի առիթով ելույթ ունենալիս հայտնած այն միտքը, թե համոզված է, որ կգա ժամանակ, երբ իր երկիրը ոտքի կկանգնի և բազմաթիվ խնդիրներ կլուծեն սեփական ուժերով: «Այսօր այդ երջանիկ պահը եկել է և մենք մեր սեփական ուժերով փորձում ենք լուծել մեր բոլոր խնդիրները», հայտնեց նա:

Ա. Պ.

digitised by A.R.A.R.@

Ալեքսանդր Վասիլեւ. Շատ կարեւոր են Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի ուղիղ շփումները

Բավական երկար ժամանակ է, ինչ Լեռնային Ղարաբաղում գործում է ԵԱՀԿ ներկայացուցչությունը: Այդ կազմակերպության հովանու ներքո անցկացվող ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորման բանակցությունները վերջին օրերին ավելի ու ավելի ակտիվ բնույթ են ստանում: ԵԱՀԿ պաշտոնական անձինք կոնկրետ ի՞նչ միջոցներ են ձեռնարկում հայ-ադրբեջանական հարաբերությունների բարելավման համար, ո՞րն է հակամարտության գոտում նրանց դժվարին, հաճախ հյուծիչ գործունեության առանձնահատկությունը: Այս եւ մյուս հարցերին պատասխանում է ԼՂՀ-ում ԵԱՀԿ ներկայացուցչության նոր ղեկավար, ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցչի օգնական, Բելոռուսիայի ԱԳՆ աշխատակից Ալեքսանդր Վասիլեւը, որը նախքան այդ երեք ամիս եղել էր Ադրբեջանում: Ի դեպ, հատկապես «Ազգի» համար տրված այս հարցազրույցը պարոն Վասիլեւի առաջին հարցազրույցն է հայկական մամուլին:

– Ո՞րն են հակամարտության գոտում, մասնավորապես Լեռնային Ղարաբաղում, ԵԱՀԿ ներկայացուցչությունների հիմնական նպատակները:

– Մեր խնդիրն է նպաստել ղարաբաղյան ճգնաժամի համապարփակ խաղաղական կարգավորմանը, այդ թվում զինված հակամարտության դադարեցման վերաբերյալ խաղաղական համաձայնագրի կնքմանը, աջակցել ԵԱՀԿ համանախագահներին, զբաղվել հումանիտար հարցերով, ռազմագերիների ազատմամբ, փախստականների եւ տեղահանված անձանց հարցերով, զրույցներ անցկացնել միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների, հակամարտ կողմերի ղեկավարների հետ, նրանց ներկայացնել տարածաշրջան խաղաղարար ուղարկելու նախագծեր: Առաջին հայացքից սա այնքան էլ էական գործոն չէ, բայց իրականում այս գործոնը նպաստում է ղարաբաղյան դիմակայության գոտում որոշակի կայունացմանը: Խոստովանեմ, մեր գործը դյուրին չէ: Ցավոք, վերջին բանակցություններում առանձնահատուկ տեղաշարժեր չեն նկատվում: Կողմերի փոխըմբռնման փորձաքարը դարձյալ մնում են խաղաղական մեծ համաձայնագրի հանգուցային հարցերը: Կարծում եմ, այնուամենայնիվ, փոխըմբռնման հասնելը ժամանակի հարց է: Թեեւ համաձայնագրի տեքստում առայժմ չի գտնված առանցքային հիմնահարցերի լուծումը, համենայն դեպս, արծարծված եւ ճշտված է որոշ հակամարտ կողմերի միջեւ դրանց համաձայնեցման վերաբերյալ: Բաքվում մենք հանդիպում ունեցանք նախագահ Ալիեւի հետ, նա բավական լավատեսորեն է տրամադրված: Մեզ քանիցս հայտարարեցին, որ բոլոր հիմնական հարցերը կլուծվեն այս տարի: Եթե ոչ այդ հարցերի ամբողջությունը, ապա գոնե դրանց հիմնական մասը: Էականն է, որ արվելու է առաջին կարեւոր քայլը:

– Ձեր կարծիքով, Ալիեւին ի՞նչն է ստիպում այդքան լավատես լինել:

– Ինձ թվում է, դրա համար կան օբյեկտիվ հիմքեր: Ինչպես ձեզ հայտնի է, դեկտեմբերին Բուդապեշտում տեղի ունեցավ ԵԱՀԿ մասնակից երկրների արտգործնախարարների խորհրդի նիստ: Թեեւ այնտեղ արմատական որոշումներ չընդունվեցին, բայց համաժողովում լուրջ նախադրյալներ ստեղծվեցին վիճելի հարցերի կարգավորման համար: Նախարարների խորհուրդը կոչ արեց անմիջական շփումներ հաստատել հակամարտ կողմերի միջեւ, նրանց գործունեությունը ԵԱՀԿ համանախագահների հետ համակարգել, հնարավորին չափ սեղմ ժամկետներում ճգնաժամի սկզբունքային կարգավորման շուրջը համաձայնության հասնելու համար: Դրա շնորհիվ այդ շփումները տեղի ունեցան արդեն դեկտեմբերին: Հանդիպում ունեցան Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների օգնականներ Լիպարիտյանը եւ Գուլիզադեն:

– Ղարաբաղի ներկայացուցիչը չէ՞ր մասնակցում այդ հանդիպմանը:

– Ոչ: Բայց այդ հանդիպումը նույնպես ունի դրական նշանակություն: Այնուհետեւ, ինչպես եւ այս օրերին, Մոսկվայում անցկացվեց խորհրդակցություն: Ավելի ուշ տարածաշրջան ժամանեցին Պաստուխովը եւ Կազիմիրովը: Անգամ ԱՄՆ-ի ակտիվությունը, որի ներկայացուցիչները վերջերս այցելեցին Երեւան եւ Բաքու: Այնպես որ, լավատեսության համար հիմքեր կան: ԵԱՀԿ-ն շահագրգռված է բանակցությունների ավարտմամբ եւ խնդրի շուտափույթ լուծմամբ:

Չպետք է նաեւ մոռանալ, որ առաջին անգամ ԵԱՀԿ-ն է որոշում ընդունել բազմազգ խաղաղարար ուժեր տարածաշրջան ուղարկելու վերաբերյալ: Բայց, ըստ երեւույթին, հասել է այն պահը, երբ անհրաժեշտ է եւս մեկ քայլ, քանի որ համաձայնագրի տեքստն արդեն առկա է, բայց գործը տեղից չի շարժվում: Մինսկի խումբը միշտ հանդես է եկել կողմերի ուղիղ շփումների հաստատման օգտին: Բնականաբար, դրանք օգտակար են ամեն մակարդակով: Վերցնենք օրինակ, հումանիտար հարցերը, ասենք, ռազմագերիների ազատումը: Մինչեւ օրս այդ հարցը լուծված չէ, թեեւ ժնեւյան միջազգային համաձայնագրերին համապատասխան կողմերը պատրաստ են առանց որեւէ պայմանների ազատ արձակել բոլոր գերիներին: Բայց թե Ղարաբաղը եւ թե Ադրբեջանը ունեն ինչ-ինչ չճշտված հարցեր:

– Ղարաբաղյան կողմը քանիցս առաջարկել է բոլոր ռազմագերիների ցանկերի փոխանակում:

– Այո, դա ինձ հայտնի է: Ջիավիո Կոսսիի հետ հանդիպման ժամանակ Ռոբերտ Քոչարյանն առաջարկել է գերիներին փոխանակել «բոլորին բոլորի դիմաց» սկզբունքով: Այստեղ, Ստեփանակերտում ես զրուցեցի Լեռնային Ղարաբաղի գերիների ու պատանդների հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Ալեքսանդր Աղասարյանի, նրա տեղակալ Ալբերտ Ոսկանյանի, Կարմիր խաչի ներկայացուցիչների հետ: Ղարաբաղյան կողմը գտնում է, որ այդ հարցի լուծման ամենաարդյունավետ միջոցը կլիներ կողմերի անմիջական հանդիպման անցկացումը եւ բոլոր հարցերի մանրամասն քննարկումը: Դա կհանգեցներ ռազմագերիների շուտափույթ ազատմանը: Չէ՞ որ խոսքը թե մեկ եւ թե մյուս կողմից տանջվող մարդկանց ճակատագրի մասին է: Անցյալ տարի Մոսկվայում նաեւ համաձայնություն ձեռք բերվեց գերիների ազատման խնդիրների շուրջը եռակողմ հանդիպում անցկացնելու վերաբերյալ, բայց, ցավոք, այն չկայացավ: Եթե կայանար, մենք լուծած կլինեինք այս հակամարտության ցավոտ հարցերից մեկը: Անմիջական շփումների ընթացքում կարող էին կարգավորվել բազմաթիվ, այդ թվում, կարեւոր հարցեր: Այստեղ, Ղարաբաղում, այն միտքն է արտահայտվում, որ օգտակար են ոչ միայն պաշտոնական, այլեւ ոչ պաշտոնական անմիջական շփումները: Ինձ թվում է, հակամարտության կարգավորման ակտիվացմանը խոչընդոտող պատճառները շատ են, բայց դրանցից ամենակարեւորը վստահության բացակայությունն է: Երբ կողմերից մեկը մյուսին չի հավատում, դժվար է ընդհանուր եզրեր գտնել:

– Իսկ ո՞վ է խանգարում այդ վստահության հաստատմանը: Չնայած ղարաբաղյան կողմի բոլոր խաղաղասեր կոչերին, Ադրբեջանը մինչեւ օրս հանդես չի եկել ռազմական գործողությունների վերսկսումից հրաժարվելու թեկուզ դեկլարատիվ որեւէ հայտարարությամբ: Հատկանշական է, որ նման դեպքերում Ղարաբաղը հազիվ թե իր զորքերը դուրս բերի գրավված տարածքներից, մինչեւ որ չստանա իր անվտանգության հստակ երաշխիքներ: Պատկերացնենք այսպիսի իրավիճակ. եթե զորքերին հետեւելով, ղարաբաղցիները դուրս են բերում իրենց բանակը, ադրբեջանական զորքերն զբաղեցնում են բոլոր ռազմավարական բարձունքները: Այնուհետեւ, ինչպես դա արդեն բազմիցս տեղի է ունեցել անցյալում, Ադրբեջանը մտացածին պատրվակով խախտում է բանակցությունները եւ վերսկսում հարձակողական գործողությունները Լեռնային Ղարաբաղի դեմ: Այստեղ ի՞նչ վստահության մասին կարող է խոսք լինել:

– Բայց չէ՞ որ խաղաղական մեծ համաձայնագիրը նախատեսում է ապառազմականացված գոտիների ստեղծում, ծանր սպառազինությունների հեռացում, 2-4 հազարանոց խաղաղարար զորախմբի եւ դիտորդների տեղաբաշխում, որոնք հստակորեն կարձանագրեն զինադադարի խախտումը: Բացի դրանից, համաձայնագիրն ստորագրող հակամարտ կողմերը ստանձնում են որոշակի միջազգային պարտավորություններ: Ի դեպ, մենք հասկանում ենք Լեռնային Ղարաբաղի մտահոգությունն իր անվտանգության երաշխիքների բացակայության առնչությամբ: Նման երաշխիքներ, անշուշտ, պետք է տրվեն Ղարաբաղին, որպեսզի վերանան բոլոր երկյուղները:

– Դուք հիշատակեցիք ԵԱՀԿ խաղաղարար զորախմբի տեղաբաշխումը: Որքան հայտնի է, մինչեւ օրս լուծված չէ դրա ֆինանսավորման, ԵԱՀԿ բյուջեի ստեղծման հարցը:

– Խաղաղարար զորքերի ֆինանսավորման հարցի առնչությամբ ձեր մտահոգությունը տեղին է: Այժմ արդեն շատ երկրներ՝ Շվեյցարիան, Ավստրիան, Հոլանդիան հայտարարել են, որ իրենք պատրաստ են տարածաշրջան ուղարկել խաղաղապահ ուժեր: Հարցն, իրոք, շատ կարեւոր է: Ես կարծում եմ, եթե ձեռք բերվի խաղաղական համաձայնություն, ապա ԵԱՀԿ-ն ի վիճակի կլինի ֆինանսավորել խաղաղարարներին: Կազմակերպության մեջ մտնում է 53 պետություն, եւ դրանք զարգացող երկրներ չեն: Դրանք արեւմտյան խոշոր պետություններ են, որոնք շահագրգռված լինելով հակամարտության խաղաղ կարգավորմամբ, կարծում եմ, կկարողանան միջոցներ գտնել: Այսօր գլխավորն է հասնել կողմերի խաղաղական համաձայնության, որից հետո էլ կտեղափոխվեն տարանջատիչ ուժերը:

– Ինչպես հայտնի է, խաղաղարար զորքերի կազմը նույնպես որոշ հակասություններ է հարուցել ինչպես հակամարտ կողմերի, այնպես էլ միջնորդների, օրինակ, ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ...

– Ներկայումս այդ հարցը չի ուսումնասիրվում: Նախկինում գոյություն ունեին տարբեր մոտեցումներ, տարբեր կարծիքներ ու դիրքորոշումներ: Ասենք, երկու տարի առաջ ամերիկացիներն այն տեսակետին էին, թե ԵԱՀԿ մասնակից երկրներից ոչ մեկը չի կարող 50 տոկոսը գերազանցող զորախումբ ունենալ: Նկատի էր առնվում Ռուսաստանը: Առաջարկվեց 30 տոկոսը: Չգիտեմ, այսօր գոյություն ունեն արդյոք ուրիշ սահմանափակումներ: Կարծում եմ, այս հարցը եւս կլուծվի բանակցությունների ընթացքում: Այժմ դա ամենագլխավորը չէ: Վիեննայում կա զինված հակամարտությունների կանխման կենտրոն, ստեղծված է բարձր մակարդակի պլանավորման խումբ, որոնք էլ մեզ կօգնեն զբաղվել նյութատեխնիկական խնդիրների լուծմամբ:

– Որոշ տեղեկությունների համաձայն, դժվարություններ է հարուցում նաեւ գաղթականներին հարազատ օջախներ վերադարձնելու հարցի լուծումը...

– Այո, դա, իրոք, բարդ հարց է: Առկա են «գաղթական» եւ «տեղահանված անձ» հասկացությունները: Ո՞րն է տարբերությունը: Ասենք, երբ հայերն Ադրբեջանից տեղափոխվել են Հայաստան, նրանք գաղթականներ են, քանի որ տեղափոխվել են ուրիշ պետություն: Իսկ ադրբեջանցիները, որոնք Ադրբեջան են տեղափոխվել Ղարաբաղի կողմից գրավված տարածքներից, տեղահանված անձինք են: Այս հասկացությունների սահմանազատումը կարեւոր նշանակություն ունի հատկապես միջազգային մարդասիրական օգնության հատկացման հարցում: Բացի դրանից, չի լուծված ռազմական գործողությունների ընթացքում ավերված քաղաքների ու գյուղերի նախկին բնակիչ գաղթականների վերադարձի հարցը: ՄԱԿ-ի գաղթականների գործերի գերագույն կոմիսարը, որի հետ մենք հանդիպել ենք, գտնում է, որ վերադարձը պետք է լինի բացառապես կամավոր հիմունքներով, պետք է ձեռնարկվեն անվտանգության, մարդու արժանապատվության պահպանման միջոցներ եւ այլն: Այդ բոլոր խնդիրները նույնպես կլուծվեն բանակցությունների ընթացքում:

– Վերջին օրերին քաղաքական որոշ շրջանակներում այն միտքն է քննարկվում, թե Ադրբեջանի կազմում Ղարաբաղին կտրվի ինքնավարություն շատ լայն իրավունքներով, ընդհուպ ԼՂՀ զինված ուժերի, խորհրդարանի, կառավարության պահպանումը: Այս կապակցությամբ հաճախ օգտագործվում է «առավելական ինքնավարություն» տերմինը: Դա ինչպե՞ս պետք է հասկանալ:

– Կարծեմ դեռ նախագահ Ալիեւն է հայտարարել, թե դա ինքնավարության ամենաբարձր մակարդակն է: Ցավոք, այդ ինքնավարության բովանդակությունն ադրբեջանական կողմը երբեք չի բացահայտել, առայժմ անհասկանալի է, թե կոնկրետ ինչ է նկատի առնվում: Կարգավիճակները շատ են: Ինչ-որ մեկը (ոչ ադրբեջանական կողմը) այն կարծիքն է հայտնել, թե դե յուրե Ղարաբաղը կմնա Ադրբեջանի կազմում, իսկ դե ֆակտո ձեռք կբերի անկախություն: Ճիշտն ասած, դեռ պարզ չէ, թե դա ինչ ձեւով կարտահայտվի:

Ինչ վերաբերում է պետականության ատրիբուտներին, բանակցությունների ընթացքում Ադրբեջանը համենայն դեպս չի համաձայնում Ղարաբաղի զինված ուժերի պահպանմանը: Այս հարցը ավելի արագ կպարզաբանվեր դարձյալ հակամարտ կողմերի անմիջական երկխոսության դեպքում: Բայց Ադրբեջանը չի համաձայնում Ղարաբաղի հետ անմիջական շփումների, գտնելով, որ դրանով իսկ կբարձրանա ղարաբաղյան պատվիրակության կարգավիճակը:

– Դուք ինչպե՞ս կմեկնաբանեիք ԵԱՀԿ երկու սկզբունքների՝ ազգերի ինքնորոշման իրավունքի եւ պետությունների տարածքային ամբողջականության չարաբաստիկ հակասությունը: Այնուամենայնիվ, ո՞րն է ավելի կարեւոր այնպիսի հակամարտությունների լուծման մեջ, ինչպիսին է ղարաբաղյանը:

– Այս սկզբունքների հարաբերակցությունը շատ սուր հարց է: 1975 թ. Հելսինկիի ակտի ստորագրման ժամանակ ընդգծվեց, որ սահմաններն անխախտելի են: Խորհրդային Միությունը, մասնավորապես, ձգտում էր երկրորդ աշխարհամարտից հետո հաստատված սահմանների պահպանմանը: Ներկայումս միջազգային տարբեր խորհրդաժողովներում, ՄԱԿ-ում այդ հարցը առավել հրատապ է դառնում: Եթե նախկինում ընդգծվում էր ժողովուրդների ինքնորոշման իրավունքը, ապա այժմ նախապատվությունը տրվում է տարածքային ամբողջականության սկզբունքին: Արդի պայմաններում, երբ ամենուրեք ծագում են եւ կարող են ծագել ազգամիջյան հակամարտություններ, որեւէ նախադեպի ստեղծումը շատ վտանգավոր է: Ինձ թվում է, միջազգային ընկերակցությունը պետք է այս ամենը հաշվի առնի, եւ ԵԱՀԿ-ն տվյալ իրավիճակում, կարծում եմ, կհետեւի երկրորդ սկզբունքին:

– Ձեզ չի՞ թվում արդյոք, որ ճգնաժամը բարդացվում է ադրբեջանական եւ միջինասիական նավթի տեղափոխման խնդիրների պատճառով: Գոյություն ունի կարծիք, որի համաձայն նավթի հարցը ամենաբարդ ու քողարկված հարցն է ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման բանակցություններում:

– Արդեն չի թաքցվում, որ նավթն ունի որոշակի կարեւորություն, ոմանց կարծիքով, բացասական, այլոց պնդմամբ՝ դրական: Դեռեւս տարածաշրջան ձգտող նավթային ընկերությունները շահագրգռված են հակամարտության գոտու խաղաղության կայունացմամբ: Ինձ թվում է, որ նավթը ավելի դրական նշանակություն ունի:

– Շնորհակալություն հարցազրույցի համար եւ հաջողություն ձեր դժվարին առաքելությանը:

– Եթե մեր համեստ աշխատանքն ինչ-որ չափով նպաստի խաղաղ կարգավորման արագացմանը, մենք մեր խնդիրը կատարված կհամարենք: Իհարկե, կուզենայինք, որ մեզ ավելի շատ ակտիվացնեն, դիմեն առաջարկություններով, խնդրանքներով, որպեսզի մենք ավելի հաճախ մեկնեինք տարածաշրջաններ, լինեինք տեղերում, պարզեինք կոնկրետ խնդիրները: Խոսքը թե ԵԱՀԿ ղեկավարների եւ թե հակամարտ կողմերի մասին է, որոնց մենք պետք է օգնենք: Նաեւ ակնկալում ենք, որ նրանք մեզ առավել ակտիվորեն օգտագործեն հանուն իրենց շահերի: Այս իմաստով, մենք առայժմ էական տեղաշարժեր չենք զգում:

Զրույցը վարեց
[illegible]
Ստեփանակերտ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **Միջազգային**

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
THE ARMENIAN CENTER FOR NATIONAL AND INTERNATIONAL STUDIES

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքիան իսլամականության վերելքի վտանգի առջեւ

Վերջին շրջանում թուրք հասարակությանը հուզում է իսլամականության վտանգը: Դա պայմանավորված է իսլամամետ Բարօրության կուսակցության աննախադեպ վերելքով: 1995 թ. դեկտեմբերի 24-ի ընտրություններին այդ կուսակցությունը Մեջլիսում հարաբերական մեծամասնություն ձեռք բերեց: Սա պատահական չէ. կուսակցության վերելքը արդյունք է երկրի առջեւ ծառացած այնպիսի խնդիրների, ինչպես թուրքական տնտեսությունն ապակայունացնող դրամի կտրուկ արժեզրկումն ու ներքաղաքական իրավիճակը սրող քրդական շարժումը: Սրանք նոր խնդիրներ չեն, տարիների վաղեմություն ունեն:

Հետահայաց անդրադառնալով Թուրքիայի վերջին տասնամյակների պատմությանը՝ կարող ենք ասել, որ երկրում միանձնյա կամ դաշնային սկզբունքով հիմնականում իշխել են Արդարություն, Ժողովրդա-հանրապետական, Մայր Հայրենիք, Ճշմարիտ ուղի, Սոցիալ-ժողովրդավարական ժողովրդական կուսակցությունները: Այլ կերպ ասած իշխող ուժերը եղել են աջակենտրոն կամ ունեցել են սոցիալ-ժողովրդավարական ուղղվածություն: Վերոհիշյալ խնդիրների հաղթահարման գործում իշխող կուսակցությունների անզորության հետեւանքով տնտեսական եւ քաղաքական իրավիճակը երկրում անընդհատ բարդացել է, ինչը բացասաբար է անդրադարձել բնակչության սոցիալ-տնտեսական կացության վրա:

Այս ամենը հանգեցրել է ինչպես աջակենտրոն, այնպես էլ սոցիալ-ժողովրդավարական ուղղվածության կուսակցությունների ժողովրդականության անկմանը: Նրանց նկատմամբ ընտրողների վստահությունը սկսել է հետզհետե նվազել: Դա հատկապես նկատելի է վերջին տարիներին: Երբ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վատթարացումը երկրում պայմանավորել է իսլամամետ Բարօրության կուսակցության աննախադեպ վերելքը, ապա քրդական շարժման ծավալումն ամրապնդել է «գորշ գայլերի» քաղաքական կազմակերպության՝ Ազգայնական շարժում կուսակցության դիրքերը:

Այսպիսով, Թուրքիայում փոխվել է առաջատար քաղաքական ուժերի հարաբերակցությունը: Իշխանության համար պայքարը դադարել է լինել աջակենտրոն եւ սոցիալ-ժողովրդավարական ուղղվածության կուսակցությունների մենաշնորհը: Չնայած վերկուսակցական ուժերի ճնշմանը, համաձայնված հակամարտությունն ու մյուս կուսակցությունների անհանդուրժողությունը, քաղաքական պայքարում լուրջ հավակնություններով ընդգրկվել են իսլամականները: Բարօրության կուսակցությունը երկրում դարձել է առաջատար քաղաքական ուժ: Իսլամականների վերելքին զուգընթաց, ակտիվացել են [illegible] հակառակորդները, սուր քննարկումների տեղիք է տվել Թուրքիայի պայմաններում աշխարհիկ-հանրապետական կարգերի նպատակահարմարության հարցը:

Այսպիսով, երկրի օրակարգը հանձին իսլամականության համալրվեց կենսական նշանակության եւս մեկ հարցով: Եվ լինելով հակասությունների կողքին, որոնք առավելագույնս դրսեւորվում են թուրք-քուրդ բախումների ձեւով, Թուրքիայում աստիճանաբար սրվեցին կրոնական հակասությունները: Դրանք առավել քան բազմաբնույթ են, հետեւաբար ունեն դրսեւորման չափազանց ընդարձակ դաշտ, որտեղ ոչ միայն աշխարհիկներն են իսլամականների հետ բախվում կամ սուննիները հրահրում են ալեւիների դեմ, այլեւ սուր բանավեճեր են ծավալվում Քեմալ Աթաթուրքի կողմնակիցների ու հակառակորդների միջեւ: Թերեւս այդ բանավեճերն են, որ երկրում իսլամականներին դնում են, Թանսու Չիլլերի դիպուկ արտահայտությամբ, «Թուրքիայի ազգային դավաճանների» կարգավիճակում:

Թուրքիան Արեւելք-Արեւմուտք ընտրության առջեւ կանգնել էր դեռ քեմալականների օրոք: Թեեւ այդ առումով վերընտրության հարց, որպես այդպիսին, ներկայում գոյություն չունի, սակայն փաստ է, որ Քեմալ Աթաթուրքի որդեգրած արտաքին քաղաքական կողմնորոշման շուրջ Թուրքիայում սուր բանավեճեր են ծավալվում: Ուստի, իսլամականների դիրքերի ամրապնդումը, պետության աշխարհիկ-հանրապետական կարգերին սպառնալուց զատ, բարձրացնում է նաեւ նրա արտաքին քաղաքական կողմնորոշման ճշգրտման հարցը: Մինչդեռ տարածաշրջանում Թուրքիայի գերիշխող դիրքը պետության ղեկավարներն անմիջականորեն պայմանավորում են արեւմտյան կողմնորոշման հաստատությամբ: Երբ թուրքական պետության միասնության պահպանումը դիտվում է ներքաղաքական կյանքի կարեւորագույն խնդիր, ապա Եվրամիության հետ սերտացումը արտաքին քաղաքականության գլխավոր առաջադրանքն է համարվում:

Իսլամականների վերելքը, որպես այդ սերտացման խոչընդոտ, բնականաբար, լուրջ մտավախություններ է առաջացնում պետական մակարդակներում: Պատկերն ամբողջական կլինենա՝ նշելով, որ այդ մտավախությունները կիսում է թուրքական զինված ուժերի հրամանատարությունը նաեւ: Իսլամամետությունը դեռեւս արմատականություն չէ, սակայն Բարօրության կուսակցության դիրքերի ամրապնդումը իսլամ արմատականների ակտիվացման պարարտ հող է նախապատրաստում: Հետեւաբար իսլամամետությունը Թուրքիայում հավասարապես անընդունելի է, որքան արմատականությունը: Այս առումով պատահական չէ Բարօրության կուսակցության նկատմամբ պետական մարմինների, զինված ուժերի հրամանատարության, քաղաքական այլ կուսակցությունների եւ հասարակական առաջատար կազմակերպությունների հակազդեցությունը:

Թուրքիայում վերկուսակցական ուժերի առաջադրանքն երկկուսակցական համակարգի հաստատումն է ներքաղաքական կյանքի կայունացման եւ իսլամամետ ուժերի վերելքի կասեցման նպատակով: Այդ առաջադրանքի իրականացումը առանց քաղաքական նույն ուղղվածության կուսակցությունների միաձուլման անհնար է թվում: 1996 թ. մարտի 6-ին կազմավորված Յըլմազի կառավարությունը Մայր Հայրենիք եւ Ճշմարիտ ուղի կուսակցությունների միաձուլման նախադրյալներ է ստեղծել: Չիլլերն ու Յըլմազը որոշում են կայացրել Մեջլիսի եւ նախագահական առաջիկա ընտրություններին իրենց կուսակցությունների համատեղ հանդես գալու վերաբերյալ: Աջակենտրոն այդ կուսակցությունների միաձուլումը, ըստ ամենայնի, նախադեպ կծառայի Ձախ-ժողովրդավարական եւ Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությունների համար: Իսկ միաձուլումը ոչ միայն դյուրացնում է Թուրքիայի քաղաքական կյանքի վերահսկողությունը, այլեւ ներառում աջակենտրոն եւ սոցիալ-ժողովրդավարական կուսակցություններին նրանց վերածելով քաղաքական առաջատար այլընտրանքային ուժի, այսպիսով հնարավոր դարձնելով երկրում վերելք ապրող իսլամամետների հակակշռումը:

[illegible]
Ավագ փորձագետ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ելցինը Չեչնիային առաջարկում է «Քաջերի հաշտությո՞ւն»

Սկիզբը էջ 1

Ո՞ւր են դուրս բերվում զորքերը. Ռուսաստա՞ն, իրենց մշտական զորաբնակավայրե՞րը: Բնավ: «Արդեն պատրաստ է զորքերի տեղափոխման սխեման», հայտարարեց Ելցինը: Իսկ այդ սխեման «առայժմ» անցնում է... Չեչնիայի ամբողջ սահմանների երկայնքով: Այլ խոսքով, ռուսական դուրս բերվող զորքերը «առայժմ» իրականացնելու են Չեչնիայի շրջափակումը, ոչինչ ավելի: Նրանք այնտեղից վերջնականապես կհեռանան (եթե ընդհանրապես հեռանան) ավելի ուշ, երբ կլուծվի հակամարտության քաղաքական կարգավորման խնդիրն ամբողջությամբ: Իսկ դրա համար, ըստ Ելցինի, անհրաժեշտ կլինի կատարել երկրորդ քայլը՝ «ապահովել իշխանության մարմինների ազատ ժողովրդավարական ընտրությունների անցկացումը Չեչնիայում՝ բոլոր քաղաքական ուժերի հավասար մասնակցությամբ»: Սա նշանակում է, որ այդ ընտրություններին իրավունք պիտի ունենան մասնակցելու նաեւ չեչեն զինյալները, այդ թվում՝ դուդաեւականները: Այդպիսի մասնակցություն կարելի կլինի ապահովել սոսկ այն դեպքում, եթե ՌԴ Պետական դուման ընդունի հակամարտության մասնակցողների համաներում (ամնիստիա) հայտարարելու որոշում: Ելցինն ընդգծեց, որ ինքը, որպես իր ծրագրի երրորդ քայլ, Դումային այդպիսի առաջարկ է հղել: Համաներումը, ըստ նրա, պիտի տարածվի բոլոր նրանց վրա, ովքեր «չեն կատարել ծանր քրեական հանցագործություններ»:

Ակնհայտ է, որ ծրագրի այս կետը «բաժանիր, որ տիրես» աշխարհի չափ հին գաղափարի նորօրյա մարմնավորումն է: Ելցինը ցանկանում է Չեչնիայի ղեկավարման եւ այնտեղ «խաղաղություն ու հանգստություն» պահպանելու պատասխանատվությունը «դաշնային մարմիններից տեղափոխել հանրապետական մարմինների մակարդակ»: Ուշադրություն դարձնենք երկու հանգամանքի վրա: Ելցինն այլեւս չի խոսում «Չեչնիայում սահմանադրական կարգուկանոնը վերականգնելու մասին», եւ երկրորդ՝ հնարավորություն ստեղծելով Չեչնիայում անցկացնել իշխանության մարմինների ընտրություններ «հավասար մասնակցությամբ», նա դրանով իսկ վերացնում է ընդդիմադիրների պատրվակը, որոնք Դոկու Զավգաեւին համարում էին ոչ օրինականորեն, ոչ բոլորի կողմից ընտրված ղեկավար: Այժմ օրինականորեն ընտրված նախագահին չենթարկվելու դեպքում չեչեն ընդդիմադիրները ոչ իրենց ժողովրդի, ոչ աշխարհի աչքում հանդես կգան այլեւս ոչ թե Մոսկվայի, այլ սեփական հանրապետության իշխանությունների դեմ ապստամբած մարդկանց «կարգավիճակում»:

Ելցինի հայտարարության ամենաանսպասելի մասն այն էր, որ նա հանուն խաղաղության հաստատման պատրաստակամություն հայտնեց «բանակցությունների մեջ մտնել դուդաեւյան կողմի հետ՝ միջնորդների միջոցով»: Քաղաքական դիտորդներն անմիջապես նկատեցին, որ Ելցինը սրանով «անհամեմատ բարձրացրեց Դուդաեւի խաղաքարթերի արժեքը»: Սակայն Ելցինը սա ասում էր ոչ հաստատապես, բնական առումով, իբր՝ չենք բացառում այդ հնարավորությունը (ինչը կարող է նաեւ իրականություն դառնալ, եթե նկատի ունենանք, որ Ելցինը մշտապես Դուդաեւին համարում էր եւ համարում է դավաճան, հանցագործ, իսկ պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը դեռ երկու շաբաթ առաջ հայտարարում էր, որ Դուդաեւն իր մերձավոր զինակիցների հետ պետք է գնդակահարվի):

Ինչեւէ, անգամ Դուդաեւի հետ թեկուզեւ միջնորդների միջոցով բանակցելու պատրաստակամությունը պետք է դիտել իբրեւ հսկայական տեղաշարժ պաշտոնական Ռուսաստանի դիրքորոշումներում: Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Ելցինն ընդգծեց, որ այդպիսի միջնորդներ արդեն կան՝ նախկին խորհրդային [illegible], Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը, ՌԴ կովկասյան հանրապետությունների նախագահները այդպիսի ցանկություն հայտնել են:

Վերջապես Ելցինյան ծրագիրը նախատեսում է Չեչնիայում խաղաղության ու հանգստության վերականգնումից հետո բանակցություններ սկսել Ռուսաստանի Դաշնության կազմում Չեչնիայի «հատուկ կարգավիճակի» շուրջ: Ըստ Ելցինի, պատերազմին մինչեւ այժմ չի հաջողվել վերջ տալ հենց այն պատճառով, որ յուրաքանչյուր երկխոսության ամենասկզբից փորձ է արվել նախապես սահմանել հանրապետության կարգավիճակը, իսկ դա միշտ տարել է փակուղի:

Կա՞ երաշխիք, որ Ելցինյան խաղաղարար ծրագիրը սկսի գործել:

Միանշանակ պատասխան տալը չափազանց դժվար է: Համենայն դեպս, Ելցինն ընդգծեց, որ «Չեչնիայի կարգավիճակի հարցում Դուդաեւի դիրքորոշումն անչափ կարծր է՝ նա պահանջում է անկախություն Ռուսաստանի կազմից դուրս»: Սակայն լրացրեց, որ Դուդաեւը, միեւնույնն է, առավելագույնն է պահանջում, որպեսզի հնարավորություն ստանա «պոկել ինչքան հնարավոր է շատ»: Այլ խոսքով՝ Դուդաեւն առեւտրի տեղ է թողնում իր համար: Սակայն Ելցինը գտնում էր, որ «Դուդաեւը դեռեւս ամբողջ Չեչնիան չէ»: Խռովարար հանրապետության երկու երրորդի բնակիչները, անջատողականների դաշտային հրամանատարների զգալի մասը, ըստ Ելցինի, պայմանագրեր են կնքել դաշնային զորքերի ղեկավարության հետ, եւ հենց նրանց տարածքներից են դուրս բերվելու ռուսական զորքերը: Չենթարկված ջոկատների, անհաշտ ընդդիմադիրների հետ զինված պայքարը շարունակվելու է:

Դժվար է չհամաձայնել Բորիս Ելցինի հետ նաեւ այն հարցում, որ Չեչնիայի պատերազմը մի զգալի չափով հրահրել եւ սնում են Ռուսաստանը թուլացնելու նպատակ ունեցող դրսի ուժերը, որոնք կցանկանային Դուդաեւի իշխանության տակ միավորված տեսնել ամբողջ Կովկասը, որպես իսլամական պետություն, որի կազմի մեջ պիտի լինեն նաեւ Հայաստանը, Վրաստանն ու Ադրբեջանը: Հետեւաբար, քանի դեռ այս չարագուշակ պլանները վերջնականապես թաղված չեն, Չեչնիայում հանգստություն չի լինի:

Ասել է՝ մեծ հույսեր չպետք է կապել Ելցինյան նոր խաղաղարար ծրագրի հետ: Սակայն, թերեւս, ճիշտ էր մոսկովյան ՕՐՏ հեռուստաընկերության մեկնաբանը, երբ երեկ առավոտյան նշում էր, թե «որքան էլ Ելցինի ծրագիրը վատը լինի՝ նրանից լավը առայժմ ոչ ոք չի առաջարկել...»:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Արհեստական արյունը վերջին փորձարկումներն է անցնում

Երկարամյա որոնումներից հետո ֆրանսիացի եւ ամերիկացի հետազոտողները կարծես թե հայտնագործել են արհեստական արյուն: Այն կլինիկական վերջին փորձարկումներն է անցնում: Արյան այդ փոխարինիչը, որը սպիտակավուն հեղուկ է, ստացել է օքսիգենտ անունը եւ կիրառվելու է թթվածնի տեղափոխման նպատակով: Մարդու օրգանիզմում այն գործում է 6-12 ժամ: Ներկայումս փորձարկվում է հեմոգլոբինի հիման վրա ստեղծված մեկ ուրիշ արհեստական նյութ եւս: Երկուսն էլ կունենան այն անփոխարինելի առավելությունը, որ ներարկելիս որեւէ վիրուս չեն փոխանցի:

«ԵՐԿԻՐ»

1988-1995 թթ. Ճապոնիայում զոհվել է «Աումի» 33 անդամ

Ճապոնիայի ոստիկանությունը բացահայտել է, որ 1988-1995 թթ. «Աում» աղանդի 33 անդամներ զոհվել են սպանության, անձնասպանության կամ վթարի հետեւանքով: 21 ուրիշ անդամներ անհետ կորել են: Բացի դրանից, 1995 թ. մարտին Տոկիոյի մետրոյում գազային գրոհից զոհվեց 12 մարդ, իսկ 1994 թ. հունիսին Մացումոտո քաղաքում [illegible] սպանվեց 7 մարդ, չհաշված 1989 թ. փաստաբան Սակամոտոյի ընտանիքի երեք անդամների սպանությունը:

«ԵՐԿԻՐ»

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Օսկարի բոցավառ գիշերը

Մասնակցեսներն ող միշտ են գնահատում տեսակետից միայնակ Օսկարը պարձրացույն մրցանակ համարում: Կինոռեժիսոր Ռուբեն Բաղայանի կարծիքով, ամենաhեղինակավորը Վենետիկի փառատոնն է. «Կաննն ու Օսկարն խտրիգային են»: Ինչեւէ: Կինոարվեստի ամերիկյան ակադեմիայի դափնի ու համարում բերող ծուռներին արվեստաբոներից շատերն են ակնդետ հետեւում: «Ազգի» մարտի 27-ի համարում համառոտ տեղեկացրել էինք Օսկար-96-ի արդյունքներին. մանրամասները թողնելով հաջորդ օրվան: Փոսթ ուշացման պատճառով խոստացված մանրամասները հաղորդում ենք առանց ընդ լուսանկարների:

Մի քանի օր առաջ, երբ Անտենյութի մեջ զործակալությունը ստացել էր լավագույն ֆիլմ Օսկարի արժանացած բոլոր տարիների ժապավենների ցանկը (ի դեպ, դրանք արդեն 68-ն են), 1995 թվականի դիմաց գրել էր «Եւ հաղթողն է... Սակայն մարտի 25-ին արդեն կինոարվեստի ամերիկյան ակադեմիայի խորհրդավոր ծրարը բացվեց եւ ի լուր աշխարհի հայտարարվեց ...եւ հաղթողն է Մել Գիբսոնի «Արիասիրտը» կինոնկարը:

Ծափահարություններ ստացյ, մեծարանք, ուժգին...

Այս ծանրակշիռ Օսկարի էր ներկայացված Օսկարների նոր բերեցին համեմատաբար էժան միջոցներով նկարահանված ֆիլմերը:

Այս ամենը վկայում է, որ Հոլիվուդը շարունակում է արտադրել թանկ, մեծածախս կինոնկարներ, որոնք կարող են միլիարդավոր դոլարներ վաստակել, իսկ ակադեմիայի մրցանակներ շնորհող հանձնաժողովը բարձր գնահատականների չի էլ արժանացրել: Ծախսերը մի կողմ: Երկրորդ հաստատություն կանխորոշ թերեւս վկայում է հանրահռչակ բացատրությունից վկայաբերում է Սոսի ուրբ թղթակիցը, համաձայն է: «Հոյզը միշտ էլ կապված է կինոարվեստի ակադեմիայի լսարանությունների»: Օրինակ, ի՞նչ է գրում «Ինթերնեյշընըլ Հերալդ Թրիբյունը»: «Չարլի Չապլինը երբեք Օսկար չի ստացել: Ոչ էլ Գրետա Գարբոն կամ Ալֆրեդ Հիչքոկը, Բարբարա Սթանվիկը կամ Կարի Գրանտը: Մերլին Մոնրոն էլ երբեք չի ներկայացվել որեւէ Օսկարի», գրում է Բեռնար Ուեյնրաուբը:

«Ինչպես զգում եմ Օսկարի շնորհման գիշերվա համար», մի անգամ ասաց Ջոդի Ֆոստերը, այնպես համոզված եմ, որ դա բինգոյի խաղ է»: Ֆոստերի համար հեշտ է նման բան ասելը. նա Օսկարի է արժանացել երկու անգամ 1988-ին եւ 1991-ին:

կոյացված տասը հասկանիշների համար, այդ թվում լավագույն ռեժիսուրայի, օպերատորական աշխատանքի եւ, ընդհանրապես, որպես տարվա լավագույն ֆիլմ: Չնայած դա հետո է Օսկարի պատմության մեջ ունեցող լինելով, այնուամենայնիվ վկայում է Գիբսոնի տաղանդից հաջողության մասին: Առաջին անգամ ռեժիսորի գործ ստանձնած Գիբսոնը նաեւ ֆիլմի գլխավոր դերակատարն է: Լավագույն դերակատարման մրցանակը շնորհվեց Նիկոլաս Քեյջին: Նա Ալբան է, բարձրացրել տղամարդու վերահաստատված հարբեցող գրողի կերպարը «Հեռանալով Լաս Վեգասից» կինոնկարում: Լավագույն դերակատարուհին ճանաչվեց Սյուզան Սարանդոնը «Հանգուցյալը գալիս է» ֆիլմում խաղացած միանձնուհու դերի համար: Ի դեպ, վերնագրի այս խոսքով հանգուցյալը գալիս է, ամերիկյան բանտերում հանցներ բանտապահները տեղեկացնում են, որ մեջտեղով դատապարտյալ են տանում մահապատժի:

Լավագույն օտարերկրյա ֆիլմ մրցանակին արժանացավ հոլանդական «Ռոդ Անտոնի» ժապավենը: Ոչ գլխավոր դերակատարման Օսկարը շնորհվեց դերասան Քեւին Սփեյսիին («Սովորական կասկածյալները»): Ոչ գլխավոր դերի լավագույն կատարողը կանանց մեջ ճանաչվեց Միրա Սորվինոն, որը Վուդի Էլլենի «Հզոր Աֆրոդիտե» կոմեդիայում պոռնկուհու դեր է խաղում: Լավագույն բնօրինակ-կինոսցենարի Օսկարը շնորհվեց Քրիստոֆեր Մըքքուարիին «Սովորական կասկածյալներ» ֆիլմի սցենարի համար: Լավագույն մշակում-կինոսցենարի համար ոսկե արձանիկը շնորհվեց Էմմի Թոմփսոնին Ջեյն Օսթինի վեպի հիման վրա «Հոյզ եւ բանականություն» ֆիլմի սցենարը գրելու համար:

Որոնք են Օսկարի մրցանակների հանձնման գիշերն ու կրկես նրանցից սրտանցիները, այնպես բազմաբղետ են այս մրցանակաբաշխության տվող գնահատականները:

Անտենյութի ղրեւ զործակալության հոլիվուդյան թեմաների մասին կես դար շարունակ գրող թղթակից Բոբ Թոմասը գրում է. «Չնայած մեծ ծախսերով նկարահանված «Արիասիրտն» Օսկարի առաջատար հաղթողն էր, այնուամենայնիվ արդյունքները ցույց տվեցին, որ առավել, այսպես ասած, «էժան» կինոնկարներն առաջացրին կենսունակություն ունեն:

«Տեսեք արդյունքները», առաջարկում է Թոմասը: «Նիկոլաս Քեյջը հայտնվել է ընդամենը 3,5 միլիոն դոլլար ծախսած եւ 16 մմ-անոց ժապավենի վրա նկարահանված մի ֆիլմում («Հեռանալով Լաս Վեգասից»): Սյուզան Սարանդոնի հաղթանակը եկավ մի ֆիլմով («Հանգուցյալը գալիս է»), որը նույնպես սուղ միջոցներով է նկարահանված:

Ոչ գլխավոր լավագույն դերակա-

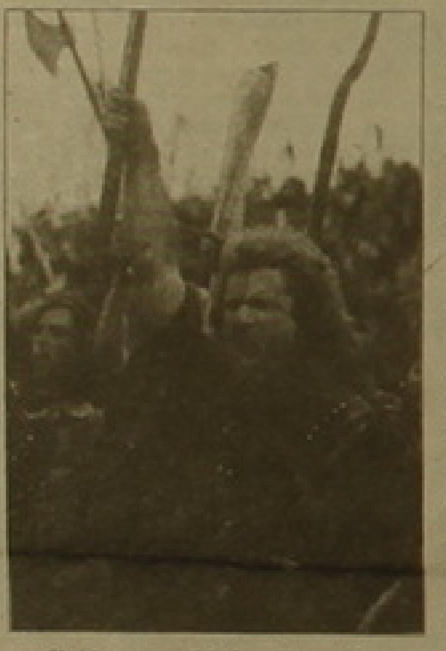

րանի հետ», գրում է նա: Առաջինը ալիքը բերեց Չաք Ջոունսի նստնկ մրցանակը՝ 60 տարի նկարահանած նրա հռչակավոր մուլտֆիլմերի համար:

Կինոյում 50-ամյա ստեղծագործական աշխատանքի համար Օսկարի հատուկ մրցանակ շնորհվեց Քըրք Դուգլասին: Դարձյալ հույզի ու ծափահարությունների հեղեղ, այս անգամ նրան, որն աշխարհում հայտնի դարձավ Սպարտակի դերակատարմամբ:

Լավագույն փաստագրական ժապավենի «Աննա Ֆրանկի» մրցանակը շահած Ջոն Բլերը բեմ բարձրացրեց Միյեփ Գայզին: Դանիացի այս կինն ուտելիք եւ նորություններ էր բերում հրեա Ֆրանկների ընտանիքին, երբ նրանք թաքնված էին ֆաշիստներից: Նա էր փրկել գերմանացի սպայի դեմ նետած Աննայի օրագիրը: Դարձյալ հույզ ու ծափահարություններ:

Երբ Քրիստոֆեր Ռիվն անվախոր ապառով հայտնվեց բեմի կենտրոնում, դարձյալ մոլեգին ծափահարություններ հնչեցին: Ռիվը հաշմվել էր ձիարշավային միջադեպի ժամանակ:

Եղավ նաեւ քաղաքականություն: Ջեսսի Ջեքսոնի բողոքի ցույցերը նախորդեցին Օսկարի մրցանակաբաշխության գիշերվան: Նրա բողոքներն ուղղված էին այն բանի դեմ, որ ընդամենը մեկ սեւամորթի ժապավեն էր ներկայացված Օսկարի մրցանակաբաշխությանը:

Պահպանողականները զանգվածային առիթ շատ կունենան, գրում է Թոմասը: «Էմմի Ռոբի Գոլբերգը, Ռոբին Ուիլիամսը եւ այլ ներկաներ խիստ ակնարկներ արեցին նախագահական ընտրությունների հանրապետական թեկնածուների, մասնավորապես, Բոբ Դոուլի, Պատրիկ Բյուքենանի, Ֆիլ Գրամմի եւ Սթիվ Ֆորբսի հասցեին»: Հայտնի է, որ վերջիններս բարոյական ճնշում են գործադրում Հոլիվուդի վրա՝ կինոարտադրության հսկային մեղադրելով ֆիլմերի միջոցներով բռնություն եւ սեռական անբարոյականություն տարածելու մեջ:

Կան նաեւ ոչ քաղաքական ինչ-

Կինոարվեստի ակադեմիայի տարեկան մրցանակաբաշխությունը, որը Թրուման Կապոտեն նկարագրել է որպես «միայն խաղախաղանություն եւ հույզ, որ ոչ մի կապ չունեն վաստակի հետ», հիմնադրվել է 1929-ին, Լուիս Մեյերի կողմից արժանին հատուցելու տարվա լավագույն ամերիկյան կինոնկարին:

Լավագու՞յն: Հարցնում է «Հերալդ Թրիբյունի» հեղինակը:

Օրինակ, հայտնի են դեպքեր, երբ Օսկար ստանալուն նրանց է հիվանդ կամ, ասենք, մահացած լինելը:

Պետեր Ֆինչը, որն Օսկարի ներկայացված միակ դերասանն էր 1976-ին, եւ մահացել էր մրցանակների շնորհման հանդիսությունից առաջ, ճանաչվեց որպես լավագույն դերասան «Ներառ» կինոնկարում խաղացած դերի համար:

Նույնիսկ Քաթրին Հեփբըրնն ընդունեց, որ 1967-ին արժանացել էր լավագույն դերասանուհու Օսկար մրցանակին՝ հաղթելով այնպիսի մրցակիցների, ինչպիսիք էին Ֆեյ Դանըուեյը եւ Անն Բանքրոֆթը, որովհետեւ Սպենսեր Թրեյսին՝ նրա սիրեցյալը, մահացել էր: Նա ասել է. «Ես ուրախ եմ, դա նվաճեցի Սպենսի համար»:

Լուրջ հիվանդ Հենրի Ֆոնդան 1981-ին շահեց լավագույն դերասանի Օսկարը, չնայած որ Օսկարի էր ներկայացված «Արկանզիփ Սիփլում» Բըրթ Լանկաստերի փայլուն դերակատարումը:

Թերեւս, առաջին օրինակը, երբ մեկն Օսկար շահեց հիվանդ լինելու համար, 1960-ին Էլիզաբեթ Թեյլորն էր՝ «Բաթերֆիլդ» ֆիլմում իր դերակատարման համար: «Երբ առաջին եւ վերջին անգամ նա նայել էր կինոնկարը, կոշիկները զայրույթով նետել էր դեմքի էկրանին», գրում է Անթոնի Հոլդընը «Օսկարի հետեւում. Ակադեմիայի մրցանակների գաղտնի պատմությունը» գրքում:

Սակայն ընչատական ուղիների ծանր հիվանդության տրախեոտոմիայի լուրջ տրամադրվածը նրա կյանքին, բայց էր կինոարվեստի ակադեմիայի հանձնաժողովի վրա ազդելու համար: Տիկին Թեյլորը դրամատիկ, ինչպես ասում են, հուշ վերածնունդ ունեցավ, երբ բեմ բարձրացավ իր Օսկարն ստանալու համար: Նրա մրցակիցները գոհ չէին: «Ես պարտվեցի տրախեոտոմիային» նետեց Շիրլի Մըքլեյնը, որը եւս այդ տարի ներկայացված էր Օսկարի:

Թերթը վկայակոչում է նաեւ հոգեփաղյան, այսպես ասած խաղերի դերը: Աչքի ընկնել ոչ միայն ֆիլմում: Ասենք, երբ դու հաճախ չես հայտնվում երեկույթներին, հարցազրույցներ չես տալիս, ինչ ասել՝ պես չես դառնում, կարող ես դյուրավ կամ չանցնել, ինչպես եղավ Ջենիֆեր Ջեյսոն Լեյի հետ, որը «Ջորջիա» կինոնկարում խաղում է ծախողված ռոք երգչուհու դեր:

«ԱՍՍՈՇԻԵՅԹԻԴ»

ԵՐԵՎԱՆ

«Գոյակի» չորրորդ մշակութային ձեռնարկումը

Մարտի 30-ին «Գոյակ» մշակութային ակումբում բացվեց «Լիված արվեստանոցում» հեսահայաց ցուցադրությունը, որը կտեւի 6 օր:

Ակումբի սրահում ներկայացված էին մեզանում եւ արտասահմանում ճանաչված ժամանակակից նկարիչներ Կարապետ Թերզյանի եւ Արմեն Պետրոսյանի գործերը (այդ թվում նաեւ՝ անավարտ), արվեստանոցի իրերը, փորձ էր արված վերականգնել արդեն լիված արվեստանոցի մթնոլորտը:

«Գոյակ» մշակութային ակումբը հրավիրել էր արվեստագետների ու արվեստասերների՝ խորհրդածելու մի արդիական խնդրի շուրջ. ինչո՞ւ է լքում արվեստագետն իր արվեստանոցը, ո՞րն է այդ երեւույթի պատճառը՝ սոցիալական ծանր վիճա՞կը, թե՞ նոր ժամանակում եւ արժեքների վերագնահատման պայմաններում առաջացած մշակութային մեծի ճգնաժամը, եւ արդյո՞ք հանմասարած չէ այդ երեւույթը:

Մեկ երեկոյի ընթացքում դժվար էր սպառիչ պատասխաններ գտնելը, եւ ակումբի նպատակն ամենեւին էլ պատասխաններ ու ձեւակերպումներ գտնելը չէր, այլ մշակույթի խնդիրների միջոցով մշակութային մթնոլորտ ստեղծելը:

«Գոյակ» մշակույթի զարգացման գործարարական ընկերակցության լրատու բաժնից հաղորդեցին, որ գալիք շաբաթ օրը՝ ապրիլի 6-ին, ժամը 12-ին «Գոյակ» մշակութային ակումբի տարածքում (նախկին արվեստի աշխատողների տուն) արվեստագետների ու արվեստասերների մասնակցությամբ կանցկացվի շաբաթօրյակ, որի ընթացքում կարվի ամեն հնարավորը վերացնելու արվեստի աշխատողների տան անմխիթար վիճակը: Շաբաթօրյակին կարող են մասնակցել բոլոր ցանկացողները:

«Լիված արվեստանոցում» հեսահայաց ցուցադրությունը «Գոյակ» մշակութային ակումբի չորրորդ մշակութային ձեռնարկումն էր անցած մեկ ամսվա ընթացքում:

15-ամյա հայ դասանին վիրտուոզների հետ

Ռուսաստանից ժամանած դասանի երաժիշտ-վիրտուոզներն Ավստրիայում ապրիլի 1-4-ն անցկացվելիք իրենց համերգները նվիրում են պատերազմներից ու աղետներից տուժած երեխաներին: Այս մասին հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը՝ վկայակոչելով Վլադիմիր Սպիվակովի եւ Վլադիմիր Կրայնեւի բարեգործական հիմնադրամներին, որոնք էլ նախաձեռնել են միջոցառումը: Համերգներին մասնակցում է հայաստանցի 15-ամյա դաշնակահար Միհայել Բաղայանը:

«ԱՍՏԻՆՖՈ»

ԱՄՆ

Նոբելյանական տարի Արշակ Տիգրանյան վարժարանի համար

1981 թվի սեպտեմբերի 1-ին Հոլիվուդում հայ մանուկների առաջ իր դռները բացած Թեքեյան մշակութային միության Արշակ Տիգրանյան վարժարանն այս տարի բոլորում է իր հիմնադրության 15-ամյակը: Ընդամենը 5 դասարաններով եւ 44 աշակերտներով սկսած կրթական այս օջախին այսօր ունի 12 դասարան եւ 320 աշակերտ, որոնք հայեցի դաստիարակության են սանում այնտեղ: Ձեռք բերված հաջողություններն արդյունք են հոգաբարձական կազմի, կրթական հանձնախմբի, տնօրենության, ուսուցչական կազմի անսակարկ նվիրվածության եւ համագործակցության, ինչպես նաեւ բարերարների առատաձեռն նվիրատվությունների:

Վարժարանի 15-ամյակի առթիվ զանազան միջոցառումների թվում նախատեսվում է մարտի 30-ին կազմակերպել ճաշկերույթ-պարահանդես, որը տեղի կունենա Արարատ Տան Դոմինեջյան ընդհ. դահլիճում:

Նախագահությամբ բարերարներ տեր եւ տիկին Արշակ եւ Լյեանոր Տիգրանյանների երեկոյի ընթացքում կցուցադրվի վարժարանի 15 տարիների «կենսագրությունը» ներկայացնող կարճ մի տեսաերիզ:

Հ. Օ.

Ծիծաղի օրը Գավառ-Քյավառում. նշանաբանը՝ հաղթել նաեւ ծիծաղով

Ծիծաղի ավանդական օրը, որ սկզբնավորվել եւ ամեն տարի (մինչեւ երկրաշարժը) անցկացվում էր Գյումրի-Լենինականում, այս անգամ, փոխելով հասցեն, տեղափոխվել էր Գավառ կամ Քյավառ եւ կամ նույնիսկ Կամո: Այստեղ, ինչպես հայտնեց համրապետության գլխավոր ոզնի, ծիծաղի օրվա գլխավոր հիմնադիր Արամայիս Սահակյանը, բացվել է... արաղի (օղու) թանգարան (արաղադարան), ուր այսօր հանգրվանել են աշխարհի տարբեր երկրներից ժամանած 1000 ցուցանմուշներ: Ըստ «Արաղարանի» գլխավոր տնօրեն Ս. Շանոյանի, ցանկացած թթու բանից կարելի է օղի քաշել, բացառությամբ թթված մարդուց: Ուստի, մի թթվեք, խորհուրդ է տալիս գլխավոր ոզնին, հետեւեք քյավառցիների օրինակին: Ծիծաղի օրվա «քյավառական» փուլի մասին պատմում է Արամայիս Սահակյանը:

Ծիծաղի օրն անցավ «Հաղթել նաեւ ծիծաղով» նշանաբանով, Քյավառի մշակույթի տանը, ուր 4 ժամ շարունակ դահլիճը դղրդում էր: Ծիծաղից, հիարկե: Անդրադարձանք (ծիծաղով, հիարկե) մեր կյանքի բոլոր բնագավառներին: Երեկոն կարող էր ավելի երկար տեւել, քանի որ (շնորհակալություն իշխանություններին) այսօրվա մեր կյանքը հումորի անսպառ աղբյուր է, որի վրա չծիծաղելը... ծիծաղելի է: Ծիծաղի օրը քյավառցիների հետ ուրախությամբ նշեց Գեղարքունիքի մարզպետարանի ղեկավարությունը՝ մարզպետ Վլադիմիր Մովսիսյանի գլխավորությամբ:

Երեկոն վարեցինք ես եւ «Քյավառ» կատակներին նվիրված զույգ գրքերի հեղինակ Լեւոն Բլբուլյանը: Ծիծաղի օրը ծիծաղաշարժ դարձնելուն օգնեց հանրապետության եզիծաբանական սերուցքը՝ կատակերգու դերասաններ, երգիծաբան գրողներ, երգիչներ, ծաղրանկարիչներ, ծաղրածուներ (կրկեսի դեկավարներ բարձրահասակ Արզամը եւ ցածրահասակ Գագիկը) խաղացին դրվագներ «Իշխանություն-ժողովուրդ» կատակերգությունից, որի ավարտին իշխանությունը հաջողությամբ սաղացեց ժողովրդին, բայց ժողովուրդը հաղթեց... ծիծաղով): Քյավառցիների բարձր տրամադրությունն ավելի բարձրացրեց «Ոզնիներ» թատրոնը՝ փոքր ոզնի-Սահակյանի ղեկավարությամբ, տեղի ինքնագործ խմբի համդասրասից ելույթը: Ավելացնեմ, որ առանց «հիմուն-հիմունի» գործը գլուխ չեկավ, մինչեւ հայրենական արտադրության «Օղի-96»-ից մի-մի բաժակ «չխմեցինք», լեզուներս չբացվեց, բացվելուց հետո էլ՝ չփակվեց: Ասեցինք, խոսեցինք, ուրախացանք, ուրախացրինք, երգեցինք, պարեցինք, մի խոսքով՝ մոռացանք դժվարին այսօրը:

Հաջորդ տարի ծիծաղի օրը հույս ունենք անցկացնել Արցախում: Հետագա տարիներին այն կշրջագայի նաեւ Լոռիում ու Սյունիքում: Մինչ այդ դիմանալու ենք եւ ուրախանալու: Ուրախանալն էլ հերոսություն է: Մանավանդ այսօր: Մանավանդ՝ Հայաստանում:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Հունահռոմեականները հիացրին

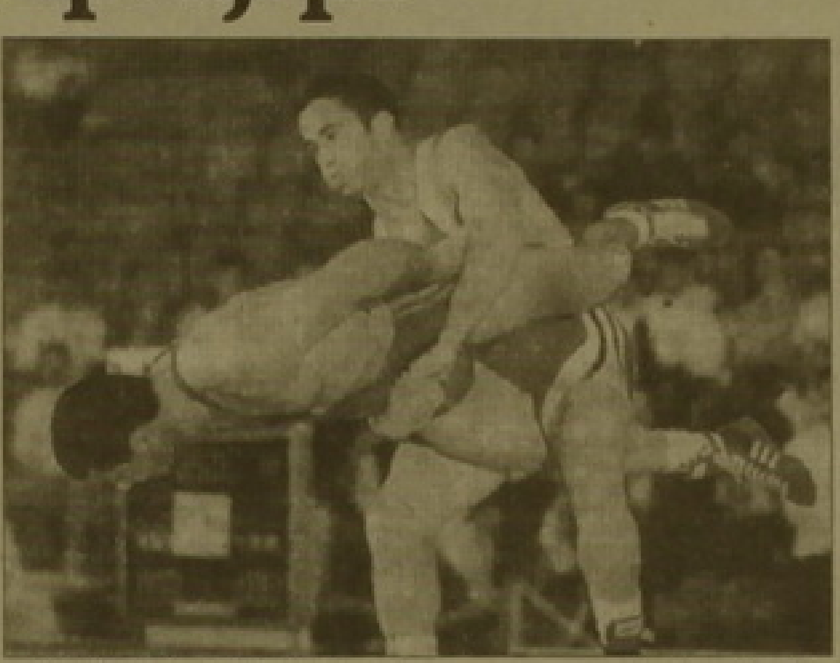

Բուդապեշտում ավարտվեց նաև հունահռոմեական ըմբշամարտի Եվրոպայի առաջնությունը։ Ինչպես հայտնի է, հին աշխարհամասի մրցանակակիրներին որոշելուց բացի այն օլիմպիական խաղերի ընտրական փուլ էր։ Յուրաքանչյուր քաշային կարգում առաջին 10 տեղ գրաված ըմբիշները Ատլանտայի ուղեգիր էին ձեռք բերում։ Ուրախությամբ պետք է նշել, որ Հայաստանի 6 ըմբիշներ օլիմպիական խաղերին մասնակցելու տոմսակներ ձեռք բերեցին։ Բոլորից հաջող հանդես եկավ մանկահասակ Արմեն Նազարյանը, որը 52 կգ քաշային կարգում նվաճեց Եվրոպայի փոխչեմպիոնի տիտղոսը։ Բրոնզե մեդալակիր դարձավ 62 կգ քաշային Մխիթար Մանուկյանը (Գյումրի)։ 5-րդ տեղ գրավեց վերջինիս համախաղացի, աշխարհի նախկին չեմպիոն Արսեն Մանուկյանը (57 կգ)։ Ատլանտայի ուղեգիր ձեռք բերած մյուս 3 ըմբիշներն էլ գյումրեցիներ են։ Դրանք են. Սամվել Մանուկյանը (68 կգ), Լևոն Գեղամյանը (82 կգ), Յոլակ Նոլիբեյանը (90 կգ)։ Եթե ասենք, որ Եվրոպայի առաջնությանը Հայաստանից մասնակցել են 10 ըմբիշներ, որոնցից, ինչպես նշվեց, 6-ը դարձել են օլիմպիականներ, արդյունքն ակնառու է։ Այսպիսով, Հայաստանի օլիմպիականների թիվը հասավ 21-ի։

Հիշեցնենք, որ մինչ այդ Բուդապեշտում ավարտված ազատ ոճի ըմբշամարտի Եվրոպայի առաջնությունում Հայաստանից օլիմպիական ուղեգրեր են ձեռք բերել ընդամենը 2 ըմբիշներ՝ Արմեն Մկրտչյանը (48 կգ) և Արա Գևորգյանը (68 կգ), որոնք դարձան արծաթե մեդալակիրներ։

Հայաստանի հավաքականը ընդհանուր հաշվարկով գրավեց 8-րդ տեղը։ Մեր թղթակից Գրիգոր Ամիրզայանն ուղարկել է ազատ ոճայինների Եվրոպայի առաջնության մեդալակիր երկրների աղյուսակը։

	Ո	Ա	Բ	Ը
1. Ռուսաստան	3	0	3	6
2. Ուկրաինա	2	0	3	5
3. Բուլղարիա	1	1	0	2
4. Թուրքիա	1	1	0	2
5. Ադրբեջան	1	0	2	3
6. Վրաստան	1	0	0	1
7. Լեհաստան	1	0	0	1
8. Հայաստան	0	2	0	2
9. Սլովակիա	0	2	0	2
10. Գերմանիա	0	2	0	2
11. Իտալիա	0	1	0	1
12. Հունգարիա	0	1	0	1
13. Բելառուս	0	0	1	1
14. Մակեդոնիա	0	0	1	1

ՇԱԽՄԱՏ

Կասպարովի գավաթը՝ Կարեն Ասրյանին

Երևանցի դպրոցի շախմատիստ Կարեն Ասրյանի փայլուն հաղթանակով ավարտվեց Մոսկվայում անցկացված միջազգային մրցաշարը «Կասպարովի գավաթի» համար։ Առաջին իսկ տուրից գլխավորելով աղյուսակը, Կարենը եզրագծի ընթացքում մոտեցավ մոտակա հետապնդողներից, և վերջին երկու հանդիպումներում ոչ-ոքիները նրան միանձնյա հաղթանակ ապահովեցին։ Ասրյանը առաջին մրցանակը նվաճեց գերազանց արդյունքով՝ 9 հնարավորից 7,5 միավոր, առանց պարտության։

Կարենը Հայաստանի մյուս երիտասարդ շնորհալի շախմատիստների հետ միասին պատրաստվում է մեր երկրի ազգային երկրորդ հավաքականի կազմում հանդես գալ Երևան… մասշտաբային օլիմպիադայում… աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կա… րովի նախաձեռնած մանկապատա… կան մրցաշարում տարած անվիճելի հաղթանակը, ինչ խոսք, լրա… վստահություն կհաղորդի նրա խա…

Բավականին հաջող հանդես… կավ նաև «Կասպարովի գավաթի» խաղարկության ամենաերիտասարդ մասնակիցներից մեկը 13-ամյա Վ… ժան Հակոբյանը, որը վաստակ… միավոր։ Վարուժանը մինչև 14… կան դպրոցականների խմբում գ… երորդ տեղը։ Լիլիթ Մկրտչյանը … սակեց 3,5 միավոր։

«ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՌԱԴԻՈԿԱՅԱՆ

ԵՎՐՈՊԱՅՈՒՄ ԱՄԱՌԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԱՆՑՆԵԼՈՒ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ՓՈԽՎԵԼ ԵՆ ՄԵՐ ՀԵՌԱՐՁԱԿՄԱՆ ԺԱՄԵՐԸ

Առավոտյան ժ. 6^{00} - 7^{00}

41 մ կարճ ալիք (7180 և 7275 հաճախականությամբ)

31 մ կարճ ալիք (9680 հաճախականությամբ)

Երեկոյան ժ. 18^{00} - 19^{00}

25 մ կարճ ալիք (11875 հաճախականությամբ)

19 մ կարճ ալիք (15170 և 15340 հաճախականությամբ)

Երեկոյան ժ. 20^{00} - 21^{00}

25 մ կարճ ալիք (11815 հաճախականությամբ)

19 մ կարճ ալիք (15170 և 15355 հաճախականությամբ)

Այս հաճախականությունները և հեռարձակման ժամերը ուժի մեջ են մարտի 31-ից սեպտեմբերի 29-ը

Ընդգծված հաճախականությունները, հավանաբար, լավագույն լսելիություն կունենան, քանի որ ավելի հզոր հաղորդիչներ են օգտագործվում

Տեղեկությունների համար կարող եք զանգահարել 56-28-0…

ԼՈՒՐԵՐԻ ՀԱՐԱՀՈՍԻՑ ԸՆՏՐԻՐ ՔՈՆԸ

ՖՈՒՏԲՈԼ 77

«Շիրակը» գրեթե կիսաեզրափակիչում

Երեկ «Հրազդան» մարզադաշտում, ՀՀ գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչի առաջին հանդիպումն անցկացրին Երևանի «Երևանը» և Գյումրիի «Շիրակը»։ Ինչպես հայտնի է, թիմերը առաջնությունում ընթանում են առաջատարների թվում։ Ընդամենը մի քանի օր առաջ վերոհիշյալ մրցակիցները հանդիպել էին առաջնության շրջանակներում, և խաղն ավարտվել էր ոչ ոքի 1-1։ Այն ժամանակ «Շիրակի» հիմնական կազմում բացակայում էր թիմի գլխավոր ռմբարկու Արա Աղամյանը, որը դատավորների ժամանակ վնասվածք էր ստացել։ Այս անգամ նրա հայտնվելը խաղադաշտում նկատելի թվաց «Շիրակի» կազմը։ Արդեն 10-րդ րոպեին հյուրերը բացեցին խաղի հաշիվը։ Աջ եզրից ճեղքելով պաշտպանությունը ՀՀ հավաքականի անդամ Արթուր Պետրոսյանը լայնակի փոխանցում կատարեց տուգանային հրապարակ, և հենց Արա Աղամյանը մոտ տարածությունից գլխի հարվածով գրավեց «Երևանի» դարպասը։ Չնայած հետագայում կողմերի գործադրած ջանքերին հաշիվն այդպես էլ չփոխվեց։ Ընդ որում, հատկապես վերջին րոպեներին, շիրակցիները լիովին տիրելով նախաձեռնությանը մի քանի անգամ կարող էին ավելացնել հաշիվը։ Ավելորդ չէ նշել, որ գյումրեցիները հանդես եկան առանց իրենց ավագի՝ Հարություն Վարդանյանի, որը մինչ այդ 2 զգուշացում էր ստացել։ «Շիրակը» հաղթեց 1-0 հաշվով, և կիսաեզրափակիչ դուրս գալու լավ հնարավորություն ստացավ։ Թիմերի կիսաեզրափակիչ հանդիպումը ապրիլի 13-ին կայանալու է Գյումրիում։ «Շիրակ»-«Երևան» զույգի հաղթողը կիսաեզրափակիչում մրցելու է «Վան»-«Կոտայք» զույգի հաղթողի հետ։ Այս թիմերը իրենց առաջին հանդիպումն անցկացնելու են այսօր Երևանի «Նաիրի» մարզադաշտում։

«ԵՐԵՎԱՆ»—«ՇԻՐԱԿ»

0-1 (0-1)

Երևան, 1 ապրիլ, «Հրազդան» մարզադաշտ։ Մրցավար՝ Կարեն Նալբանդյան։ Տեսուչ՝ Սեդրակ Առաքելյան։

0-1՝ Արա Աղամյան (10)։

«ԵՐԵՎԱՆ» – Արթուր Ավագյան, Գագիկ Ավագյան (Ալբերտ Աճեմյան), Արկադի Դոխոյան, Կարեն Գրիգորյան, Գևորգի Եսայան (Կարեն Դոխոյան), Տիգրան Եսայան, Երվանդ Կրբաշյան (Վահե Մխիթարյան), Արթուր Մինասյան, Արմեն Մարկոսյան, Արմեն Կարապետյան, Արշակ Ամիրյան

«ՇԻՐԱԿ» – Արթուր Հովհաննիսյան, Ֆելիքս Խոջոյան, Հակոբ Արտոյան, Հովհաննես Դեմիրճյան, Արարատ Հարությունյան (Կոլյա Եփրանոսյան), Հովհաննես Թահմազյան, Սամվել Նիկոլյան, Արթուր Պետրոսյան, Գագիկ Սարգսյան, Արա Աղամյան (Գրիգոր Գրիգորյան), Արտյոմ Բեռնեցյան։

Զգուշացվեց՝ Հովհաննես Թահմազյան («Շիրակ»)։

Այսօր «Հրազդան» մարզադաշտում կմրցեն առաջնության առաջատար Երևանի «Փյունիկը» և վերելքով հանդես եկող Արարատի «Ցեմենտը»։ Խաղը հեռարձակման հեռուստատեսությամբ է առաջացնում և 2-րդ կեսը ցուցադրվելու է հայկական հեռուստատեսության 2-րդ ծրագրով։ Իսկ նրանք, ովքեր ուզում են անձամբ ներկա գտնվել հանդիպմանը, տեղեկացնենք, որ այն սկսվելու է ժամը 16-ին։

Քառորդ եզրափակիչ 4-րդ զույգը կազմում են «Արարատն» ու «Ղարաբաղը»։ Երեկ այս թիմերն իրենց առաջին հանդիպումն անցկացրին Կապանում։

Խաղն ավարտվեց «Արարատի» հաղթանակով 3-1 հաշվով։ Արարատցիներին էլ լուրջ հույս ներկայացրին կիսաեզրափակիչ դուրս գալու։

Ստեղծվել է ԼՂՀ սպորտի վարչություն

Ինչպես տեղեկացրին ԼՂՀ կառավարությունից, հանրապետության սպորտի հետագա զարգացման գործընթացի արդյունավետության ապահովման, կամավոր մարզական ընկերությունների, ակումբների, մանկապատանեկան մարզական դպրոցների աշխատանքների համակարգման նպատակով ԼՂՀ կառավարության որոշմամբ օրերս ստեղծվել է ԼՂՀ սպորտի վարչություն։ Վարչության պետի պաշտոնում նշանակված Սերգեյ Դավթյանին հանձնարարվել է մեկամսյա ժամկետում մշակել և ԼՂՀ կառավարության հաստատմանը ներկայացնել վարչության կանոնադրությունը և կառուցվածքը։ Բացի դրանից, Ստեփանակերտի վարչակազմին հանձնարարվել է երկշաբաթյա ժամկետում ԼՂՀ սպորտի վարչությանը հատկացնել համապատասխան շենք։ Հանրապետության ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությանն էլ պարտավոր է ապահովել վարչության ֆինանսավորումը 1996-ի ապրիլից։

«Բենֆիկան» ճգնաժամի մեջ

Պորտուգալիայի «Բենֆիկան» անհաջող է հանդես գալիս երկրի առաջնությունում։ Թիմը ծանր օրեր է ապրում։ Ըստ «Օ ժոգո» թերթի, առնվազն 6 խաղացողներ պատրաստվում են մրցաշրջանի վերջում հրաժեշտ տալ «Բենֆիկային»։ Նշվում է Ռիկարդո Գոմեսի, Պանեդայի, Կինգի, Պաոլո Պերեյրայի, Իլիեի և Լյուիս Գոմեսի անունը։ Ռիկարդո Գոմեսը «Բենֆիկայից» առաջ հանդես էր գալիս «Պարի Սեն Ժերմենում»։

Նավրատիլովան թերթի գովազդող

Աշխարհահռչակ թենիսիստուհի Մարտինա Նավրատիլովան, որը թողել է մեծ սպորտը, Միացյալ Նահանգներում հեռուստատեսությամբ գովազդում է «Նյու Յորք թայմզ» թերթը։

CEMA

CENTRE DE MANAGEMENT D'ARMENIE

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԵՎՏՐԱԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԸ ԵՎ ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ԺԻԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

համատեղ ստեղծել են Հայաստանի մենեջմենթի կենտրոն ՄԵՄԿ, որը գործում է 1991 թ.։ Կենտրոնի նպատակն է պատրաստել բարձրորակ մասնագետներ շուկայական տնտեսության տարբեր ոլորտներում աշխատելու համար։

Ուսուցումը բաղկացած կլինի հետևյալ փուլերից, ամիսը մեկ անգամ մեկ շաբաթ տևողությամբ։

- Բանկ և ձեռնարկություններ
- Վաճառք և բաշխում
- Մարքեթինգ
- Մենեջմենթ և մարդկային ռեսուրսներ
- Միջազգային առևտուր, ներմուծում և արտահանում, ֆինանսական գործառնություններ
- Բիզնես պլան

Ունկնդիրները կարող են հաճախել փուլերից ցանկացածը ըստ ընտրության, ինչպես նաև բոլոր փուլերը հաջորդաբար։ Դասընթացները անցկացվում են ֆրանսիացի փորձառու մասնագետների կողմից թարգմանությամբ։ Դասընթացն ավարտողներին կտրվի համապատասխան վկայական։ ՄԵՄԿ կենտրոնը տեղեկացնում է, որ դասախոսությունների բոլոր փուլին մասնակցած ունկնդիրներից լավագույններին հնարավորություն կտրվի առավել խորացնել իրենց գիտելիքները, նրանց ֆրանսիական ձեռնարկություններում, ինչպես նաև օտարերկրյա ֆիրմաներում աշխատանքի անցնելու համար։

ՄԵՄԿ-ն կօգնի Ձեզ գործնական կապեր հաստատել Ֆրանսիայի տարբեր ձեռնարկությունների հետ։

Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 56.51.94։

ՀԱՍՑԵՆ. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 39

ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԱԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏ

digitised by A.R.A.R.@

Galeri MUZAFFER ֆիրման առաջարկում է

Նոր արտադրության ՓՈՒՌ Ձերմասրիճանի կարգավորումով

KUMTEL

Յուրաքանչյուր գնում ֆիրմայի նվերով

Վաճառքի մենաշնորհը պատկանում է GALERI MUZAFFER-ին

ԹՈՒՐՔԻԱ, ՈՒԶԵ, ԿԱԶԻՄ ԿԱՐԱԲԵՔԻՐ ՓՈՂ. 9
Հեռ.՝ (0464) 217 13 62
217 28 92
Ֆաքս՝ (0464) 217 28 94

«ԱԷՐՈՖԼՈՏ»
ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
«ՓԱՆԳ-ՏՈՒՐ»
ԱՎԻԱՏՈՄՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

առաջարկում է ավիատոմսեր դեպի Մոսկվա ռուսական միջազգային ավիաուղիների ինքնաթիռներով և այնտեղից դեպի աշխարհի ցանկացած կետ «Աէրոֆլոտի» և աշխարհի այլ ավիաընկերությունների բոլոր չվերթներով:

ՄԵԶ ՄՈՏ ԳՈՐԾՈՒՄ Է ԶԵՂՉԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳ
Ավիատոմսերը առաքվում են տուն առանց արժեքի փոփոխության

«ՓԱՆԳ-ՏՈՒՐ»-Ը ՁԵՐ ՊԱՏՈՒՀԱՆՆ Է ԴԵՊԻ ԱՇԽԱՐՀ
Երևան, Գրիգոր Լուսավորիչի 3
(հեռախոսակայանի դիմաց)
Հեռ. 533030, 582108

A STYLE

ADVERTISEMENT

An international company in the business of foodstoffs and other consumer goods is looking for a marketing, executive for their operations in Armenia. Good working knowledge of English is essential. Candidates with their own car and reliable family background would be preferred.

Please send your application in English written in your own hand writing giving full particulars with in two days to following address:

THE ADVERTISER
Yerevan-15, Mashtoz Avenue-6, Tele-538000

ԱՅԱՔՍ և ԱՐԱՔՍ
ֆիրմա ավիաընկերությունը

համատեղ ԱՊՐԻԼԻ 20-ից երկու շաբաթը մեկ անգամ կազմակերպում է կանոնավոր ուղիղ չվերթ

Վ Ի Պ Ր Ո Ս

Ֆիրման առաջարկում է
տուրիստական ուղևորություն և մասնավոր հանգիստ

ԼԻՄԱՍՈԼՈՒՄ (ԿԻՊՐՈՍ)

Ուղևորության տևողությունը 7 և 14 օր
Բարձրակարգ հյուրանոցներ բոլոր հարմարություններով
Էքսկուրսիաներ Կիպրոսի տեսարժան վայրերով

ՊԱՏՎԻՐԵՆ 430 531573

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Զվարթնոց» օդանավակայանի ուղևորների բարձրակարգ սպասարկման սրահը աշխատանքի է հրավիրում բարձրագույն կրթությամբ աղջիկների: Օտար լեզվի իմացությունը ցանկալի է: Երաշխավորվում է բարձր աշխատավարձ: Ցանկացողները դիմեն կադրերի բաժին:

Հեռախոս՝ 77-09-88

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ
Էժան գնով հավի ճտեր:
Հեռ.՝ 64-30-54

Բնության գեղատեսիլ անկյունում
Ծաղկաձորում
սարալանջին տեղակայված ԵրՄՄ գործարանի
«ՆԱԻՐԻ»
հանգստյան տունը
հանգստի համար ստեղծված են լավագույն պայմաններ:
Զանգահարել Ծաղկաձորում
8235-529-46,
Երևանում
27-69-20 կամ 27-69-60

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ԵՐԿՐՈՐԴ ԼԵԶՈՒ ԾՐԱԳԻՐ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԳՐԻ ՇՆՈՐՀՈՒՄՈՎ
1996-1997

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանն ընդունում է դիմումներ 1996-1997 թթ. «Անգլերենի դասավանդումը որպես երկրորդ լեզու» ծրագրի համար, որն ավարտելուց հետո կտրվի վկայագիր: Դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան բարձրագույն կրթություն անգլերեն լեզվի, ժամանակակից լեզուներ կամ լեզվաբանության մասնագիտությունների գծով և ներկայումս դասավանդեն դպրոցում կամ ԲՈՒՀ-ում:

Ընդունվելու համար անհրաժեշտ պայմաններից է դիպլոմի ընդհանուր գնահատականների 4.0 և բարձր միջին ցուցանիշը:

Դիմորդները պետք է գերազանց տիրապետեն անգլերեն լեզվին: Պահանջվում է ունենալ վերջերս հանձնած TOEFL քննության 575 կամ բարձր միավորներ, կամ 1996 թ. մայիսի 3-ին ՀԱՀ-ում կազմակերպվող անգլերեն լեզվի քննությունից ստանալ բարձր միավորներ:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն

1. Դիպլոմի և ներդիրի բնագիր օրինակներ-իրենց պատճեններով:
2. Երեք երաշխավորագիր նամակ:
3. Տեղում լրացնեն դիմում և ֆինանսական հնարավորությունների մասին տեղեկանք:

Փաստաթղթերի ընդունման համար կանխավճարը դրամով կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի հանձնման վերջին ժամկետը սույն թվականի ապրիլի 26-ն է:

Ընդունված բոլոր ուսանողները պետք է կրթության և գիտության նախարարության հետ ստորագրեն ավարտելուց հետո 18 ամիս Հայաստանում մնալու և աշխատելու մասին պայմանագիր:

Վերջնական ընտրությունը կկատարվի դիմորդների նախորդ ուսումնական գնահատականների և անգլերեն լեզվի քննության արդյունքների հիման վրա: Ծրագրի տևողությունը երեք ուսումնական կիսամյակ է:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀԱՀ Ընդունելության գրասենյակ: Հասցե՝ Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40, I հարկ, 19 սենյակ, հեռ. 27 10 85:

ՀԱՀ-ը ռասայական, կրոնական, սեռային կամ ազգային խտրականություն չի դնում

«ԴԱՎԻԹ»
Փայատիրական բանկ

UNION CARD պլաստիկ քարտերի համակարգը հիմնադրված է 350 ռուսական բանկերի կողմից: Այդ համակարգի խորհրդանիշը կրող շուրջ 800000 քարտեր երաշխավորված սպասարկվում են ԱՊՀ երկրների 450 և Կիպրոսի խոշորագույն բանկերի, ավելի քան 10000 առևտրային և 1100 կանխիկացման կետերի կողմից:

«ԴԱՎԻԹ» փայատիրական բանկի կողմից կատարվում է.

առաջինը Հայաստանում՝

- *պլաստիկ քարտերի թողարկում*
- *ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց կանխիկ և անկանխիկ վճարումներ Ռուսաստանում, ԱՊՀ երկրներում և Կիպրոսում պլաստիկ քարտերով*
- *ԱՊՀ երկրներում ազգային արժույթների ազատ փոխարկելիություն պլաստիկ քարտերով:*
- *ավանդների ներգրավում պլաստիկ քարտերով և տոկոսների վճարում՝*

	ԱՄՆ դոլար	ՌԴ ռուբլի
հաշվի մնացորդի նկատմամբ (տարեկան)	24%	36%
ապահովագրական գումարի նկատմամբ ($100)	48%	48%

- *կողավորված հաշիվների սպասարկում պլաստիկ քարտերով*
- *սպասարկում արտոնյալ պայմաններով առևտրի և սպասարկման ոլորտում պլաստիկ քարտերով*

Հայաստանում UNION CARD ընկերության հիմնադիրներն են՝ Արդշինբանկը, Հայխնայբանկը և «Դավիթ» փայատիրական բանկը:

DAVID - UNION CARD պլաստիկ քարտը քաղաքակիրթ բիզնեսի այցետոմսն է

Հասցեն՝ ք.Երևան-38, Հալաբյան 23
հեռ. 39-13-65, 39-10-81

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաքարկի և պահանջարկի մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Ափյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երևան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 2072. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 01. 04. 1996. Գինը՝ 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@